

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

**P. C. U. S. proclamă solemn:
ACTUALA GENERAȚIE
A OAMENILOR SOVIETICI
VA TRĂI ÎN COMUNISM**

CITIȚI
în pag. 3 și 5
articolul
de fond din
„PRAVDA“:

UN MĂREȚ PROGRAM DE LUPTĂ PENTRU COMUNISM

N. S. Hrușciov:

În poporul sovietic, oame-
nii muncii din România socia-
listă au un prieten de nă-
dejde și un frate.

Gheorghe Gheorghiu-Dej:

Sprijinul frățesc, multilate-
ral, pe care-l primim din par-
tea Uniunii Sovietice, colabo-
rarea și într-ajutorarea reci-
procă cu celelalte state socia-
liste sporesc considerabil for-
țele creatoare și eficacitatea
eforturilor poporului român,
avind o însemnătate primor-
dială pentru înaintarea rapidă
a țării noastre pe drumul
socialismului.

Tovarășii Gheorghe Gheorghiu-Dej și Nikita Sergheevici Hrușciov,
în gara Kiev din Moscova

Anul XVII

31

(855)

4 august 1961

12 PAGINI 1 LEU

Giganticii pași ai septenalului

Bilanțul îndeplinirii planului economic în prima jumătate a celui de al treilea an al septenalului este extrem de îmbucurător. El mărturisește desfășurarea neabătută, în ritm rapid a septenalului, noile și marile succese dobândite în toate ramurile economiei și culturii socialiste.

În comparație cu primul semestru al anului trecut, volumul producției industriale a sporit cu 8,4 la sută, iar producția medie obținută în 24 de ore — cu 9 la sută. Industria socialistă se dezvoltă într-un ritm mult mai rapid decât prevedea planul septenal.

Valoarea producției industriale realizate în primii doi ani și jumătate ai septenalului este cu 15 miliarde de ruble mai mare decât prevăzuseră sarcinile de plan. În această perioadă s-a obținut o producție industrială (în prețuri comparate) egală cu cea realizată în cursul celui de al cincilea plan cincinal (1951—1955).

Succese importante au fost dobândite de lucrătorii din agricultură. Planul semănturilor de primăvară a fost depășit, însămințându-se cu 7,4 milioane hectare de culturi cerealiere mai mult decât anul trecut. Șeptelul colhozurilor și sovhozurilor a sporit. Agricultură a fost înzestrată cu multă tehnică nouă. În aceste zile sosesc vești îmbucurătoare despre recolta bogată obținută în Ucraina și Kuban, în regiunile Stavropol, Rostov, Stalingrad și altele.

Succesele dobândite de economia socialistă creează o bază solidă pentru ridicarea continuă a bunăstării poporului. Fapt dovedit în mod elocvent de creșterea continuă și rapidă a populației țării care, conform unor date preliminare, numără acum 218 milioane de oameni.

Într-un ritm fără precedent se desfășoară construcția de locuințe. Numai pe baza fondurilor prevăzute în planul de stat, oamenii muncii au primit în primele șase luni ale acestui an peste 15 milioane metri pătrați de suprafață locativă.

Les Nouvelles DE MOSCOU

„Automatizarea” canalului Kara-Kum

Poporul turkmen numește canalul Kara-Kum „fluviul vieții”. Și pe bună dreptate, dat fiind că de-a lungul acestui canal se scurg milioane de metri cubi de apă care irigă văile aride ale Murgabului și Tedjenului. Exploatarea acestei uriașe lucrări hidrotehnice întâmpină însă dificultăți, deoarece pentru asigurarea scurgerii apei prin canalul care traversează dune de nisipuri mișcătoare e nevoie de o întreagă armată de ingineri, tehnicieni și muncitori.

Pentru simplificarea exploatarea canalului a fost de curând pus la punct un regulator automat care reglementează debitul apelor. În momentul de față, la fie-

care două ore, dispecerii verifică nivelul apei spre a-i regla scurgerea. De acum înainte regulatorul automat va comanda, deci, deschiderea sau închiderea ecuzelor fără intervenția omului. Sursă la încercare, modelul experimental a dat rezultate dintre cele mai bune.

În curând, canalul Kara-Kum, ca și alte canale de pe teritoriul Uniunii Sovietice vor fi dotate cu dispozitive de telecomandă și telemăsură care vor permite dirijarea funcționării instalațiilor hidrotehnice la zeci de kilometri depărtare, furnizarea către colhozuri și sovhozuri a cantităților de apă necesare și ameliorarea exploatarea sistemelor hidrotehnice.

Un călător pasionat

Alexei Polikarpov, un pensionar în vârstă de 62 de ani din Omsk, e un turist pasionat și un adevărat recordman în materie. A plecat, în septembrie 1959, din Omsk, a mers pe jos până la Moscova și Leningrad, a vizitat republicile baltice, litoralul Mării Negre, apoi străbătând Armenia, Gruzia și Azerbaidjan a ajuns în Daghestan.

Pensionarul a parcurs astfel mai bine de 10.000 de km. Scopul călătoriei sale: culegerea de material pentru lucrarea „Pe jos prin U.R.S.S.” în care intenționează să relateze despre întâlnirile interesante pe care le-a avut în cursul călătoriei.

Din Daghestan călătorul nostru va porni spre ținutul Krasnodar.

СОВЕТСКАЯ РОССИЯ

Pentru oaspeții Moscovei

Nu de mult în capitala Uniunii Sovietice, mai exact în cartierul Zareadie, a început construcția unui hotel cu 3400 de camere, care va fi cel mai mare din Europa. Din Zareadie până în strada Gorki e o aruncătură de băț. De altfel și aici se construiește un edificiu cu multe etaje destinat aceluiași scop. Și tot pe aceeași stradă, dar cu câteva cvartale mai încolo, a început construcția unui hotel cu nouă etaje. Colectivul de arhitecți îndrumat de A. Arkin, care a realizat acest proiect, a „inclus” această clădire în ansamblul străzii ținând seama de transformările pe care le va suferi în viitor magistrala.

Primul etaj al edificiului va fi încins de un cordon de vitrine. Aici se vor deschide câteva magazine, un restaurant și o cafea. În curte va fi construită încă o cafea în aer liber. Autorii proiectului își propun să transforme și cvartalurile din vecinătatea hotelului. Planul de construcții prevede apoi în perspectivă încă o serie de hoteluri de-a lungul aceleiași magistrale.

Într-un alt raion al Moscovei, în apropierea stadionului central „V. I. Lenin”, a fost înălțată o clădire cu opt etaje destinată hotelului „Junost”. Este un hotel pentru tinerii turiști și sportivi străini.

Parcul „Cel de al XXII-lea Congres al P. C. U. S.”

În partea de sud-vest a Moscovei, în apropierea viitoarei Expoziții universale, se întind ogoarele sovhozului „Moskovski”, terenurile parcului Vnukovo și carierele fabricii de cărămidă Oceakov. Locuitorii s-au obișnuit cu acest peisaj. Dar în curând el va fi de nerecunoscut.

Căci circa 400 de hectare din aceste terenuri vor fi transformate într-un parc, din inițiativa locuitorilor capitalei, în cinstea celui de al XXII-lea Congres al partidului.

Acțiunea a început în ziua de 7 mai, când un mare număr de moscoviți au ieșit la muncă, cu lopetile pe umăr, și curând, pe primele treizeci de hectare au început să-și întindă spre soare ramurile fragile cei dinții opt mii de puieți.

Cum va arăta parcul?

Proiectul a fost întocmit la Institutul planului general al Moscovei. Iată ce a arătat Sofia Vladimirovna Ceaplina, arhitectul șef al proiectului:

— Aspectul pitoresc al parcului se va armoniza cu relieful și particularitățile regiunii. Albia râului Oceakovka, care curge pe aici, va îngădui crearea unui sistem de iazuri. Vor fi amenajate plaje. O pădure existentă va fi menținută, numai că în inima ei vor apărea pașiști cu felurite flori: într-una își vor răsfața petalele albe margaretele, în alta albastrul florii „numă uita” va rivaliza cu cel al lacurilor, iar într-a treia vor înflori clopoteii violeti.

Parcul va fi împințit de o sumedenie de alei ce vor duce spre un sector extrem de interesant în care vizitatorii vor putea admira diferite stiluri de parcuri. Fragmente naturale vor arăta parcuri din diverse epoci, de la Versailles până la parcul englez de astăzi.

Pe o parte a terenului va fi amenajată o tabără de pionieri.

Parcul va adăposti de asemenea pavilioane sportive, cafenele, restaurante, Zăhnic își vor putea petrece aici timpul liber aproximativ zece mii de vizitatori.

Forumul mondial al tineretului

Lucrările Forumului mondial al tineretului s-au încheiat. Dezbaterile rapoartelor prezentate în primele trei zile au continuat cu aceeași vivacitate și în cursul celei de-a doua săptămâni. În afara dezbaterilor din cele 14 comisii speciale, programul Forumului a mai cuprins întâlniri, vizite, excursii. Interesantă a fost și activitatea clubului Forumului.

Sute de muncitori de la Uzina de automobile „Lihačov” din Moscova au primit în mijlocul lor pe solii tineretului lumii veniți să cunoască activitatea colectivului sportiv al întreprinderii. O întâlnire interesantă a avut loc și la studioul cinematografic „Mosfilm”, unde scenaristii și regizorii au primit vizita tinerilor care participau la lucrările comisiei „Tineretul și cultura”.

Comisia pentru problemele progresului tehnico-științific a ținut o ședință specială la Institutul unificat de cercetări nucleare de la Dubna. Membrii comisiei au vizitat Institutul, apoi acad. V. I. Veksler, B. M. Pontecorvo, membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S. și alți savanți de seamă le-au vorbit despre studiul tainelor atomului. Seara a avut loc o discuție despre utilizarea pașnică a energiei atomice.

În fotografia noastră: un grup de participanți la lucrările Forumului mondial al tineretului — oaspeți din Liban, R.A.U., Ghana, Austria, Laos și R.P.D. Coreeană.

VEAC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI
GENERAL A.R.L.U.S.

Redacția și administrația: București,
Str. Ion Ghica, 6 telefon 13.03.10.

Inflăcărutul salut al moscoviților

Delegația de partid și guvernamentală a R.P. Române în Uniunea Sovietică

PRIN TELEFON
DE LA CORESPONDENTUL
NOSTRU

PRIMIRE FRĂȚEASCĂ

- Bine-ați venit, dragi prieteni!
- Fie ca prietenia noastră să trăiască în veci!
- Transmiteți salutul nostru oamenilor muncii din România!

...Cu aceste cuvinte este întâmpinată pretutindeni pe pământ sovietic delegația de partid și guvernamentală a țării noastre în frunte cu tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, prim-secretar al C.C. al P.M.R., președintele Consiliului de Stat al R.P.R., care face o vizită de prietenie în Uniunea Sovietică.

Moscova face o călduroasă primire înalților oaspeți români. Din prima clipă a sosirii delegației noastre în capitala sovietică, moscoviții i-au făcut o caldă manifestare de simpatie. Inșiruiți de-a lungul străzilor ce duc spre reședința delegației, ei au adăugat la frumusețea orașului frumusețea și căldura sentimentelor lor.

Membrii delegației de partid și guvernamentale a R.P.R. au fost primiți de N. S. Hrușciov și L. I. Brejnev și au început, într-o atmosferă de prietenie și înțelegere frățească, convorbirile cu conducătorii de partid și de stat ai Uniunii Sovietice.

★

În timpul convorbirilor dintre cele două delegații, care s-au desfășurat la Kremlin, grupul de ziariști români care însoțește delegația de partid și guvernamentală a R.P.R. a fost invitat să viziteze locuința lui Lenin din Kremlin.

Totul este simplu în aceste camere inundate de lumină. Nimic de prisos. S-a păstrat intactă până și vesela, foarte modestă, din bucătăria care servea și drept sufragerie. Cuvintele ghidului răsună în liniștea camerelor.

— Vladimir Ilici știa că țara trece prin mari greutăți și de aceea nu a acceptat nici un fel de îmbunătățire a traiului său personal. Se supăra ori de câte ori era rugat să accepte mărirea salariului care era egal cu cel al muncitorilor. De fiecare dată răspundea că grija principală trebuie să fie pentru cei ce în sovietele, pentru umerii lor puternici de muncitori și țărani.

Cabinetul de lucru...

Peste tot cărți, mii și mii de volume în multe limbi ale pământului. Într-un raft, la vedere este o carte a lui Wells, care l-a numit pe Lenin „visătorul din Kremlin”.

Da, Lenin a visat la un viitor minunat pentru oamenii țării sale, pentru toți oamenii de pe pământ. Steagul roșu care se vede prin fereastră fluturând pe cupola Kremlinului este simbolul nemuritor al acestui vis ce se împlinește.

★

Marți după amiază, membrii delegației de partid și guvernamentale a R.P.R. au fost oaspeții Uzinei de rulmenți nr. 1 din Moscova, membru colectiv al Asociației de prietenie sovieto-romină.

Vechi legături de prietenie există între muncitorii, inginerii și tehnicienii acestei mari cetăți industriale sovietice și oamenii muncii din țara noastră.

În după amiază aceea de august, la Uzina de rulmenți nr. 1 a fost o adevărată sărbătoare.

— Sintem bucușori cînd primim oaspeți, dar și mai bucușori cînd ne vin oaspeți dragi din Ro-

minia, a spus inginerul Ceasovnikov, președintele filialei locale a Asociației de prietenie sovieto-romină.

Într-adevăr, muncitorii și muncitoarele adunați în curtea uzinei au aplaudat îndelung și au ovationat pe tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, i-au salutat cu căldură pe ceilalți membri ai delegației noastre.

Membrii brigăzilor de muncă comunistă au vorbit înalților oaspeți români despre angajamentele luate în cinstea celui de al XXII-lea Congres al P.C.U.S., despre noua linie automată de producție a rulmenților care va intra în funcțiune pînă la 17 octombrie, despre minunatele perspective pe care le creează atât pentru munca lor cit și pentru viața lor personală proiectul de Program al P.C.U.S.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, membru al Biroului Politic, secretar al C.C. al P.M.R. a transmis înregulul colectiv salutul oamenilor muncii din țara noastră și călduroase mulțumiri pentru minunata primire.

Înainte de a părăsi uzina, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej s-a adresat muncitorilor în limba rusă, urîndu-le sănătate lor și familiilor lor, spor la muncă.

Un val de aplauze a fost răspunsul dat de toți cei prezenți.

Presă sovietică relatează pe larg despre vizita delegației noastre. Buletinele de știri ale televiziunii transmit în fiecare zi reportaje filmate de operatori care însoțesc delegația noastră. Posturile de radio transmit programe de muzică românească.

Vizita în Uniunea Sovietică a delegației de partid și guvernamentale a R.P.R., în frunte cu tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, prim-secretar al C.C. al P.M.R., președintele Consiliului de Stat al R.P.R., continuă.

Al. Stark

La Uzina de rulmenți nr. 1: tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej primind explicații din partea lui A. Gromov, directorul uzinei.

**P. C. U. S. proclamă solemn:
ACTUALA GENERAȚIE
A OAMENILOR SOVIETICI
VA TRĂI ÎN COMUNISM**

UN MĂREȚ PROGRAM DE LUPTĂ PENTRU COMUNISM

ARTICOL
DE FOND
DIN
„PRAVDA”

La 30 iulie ziarul „Pravda” a publicat proiectul de Program al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice. Proiectul de Program a fost aprobat în unanimitate de Plenara din iunie a C.C. al P.C.U.S. și, în conformitate cu hotărîrea acesteia, este prezentat tuturor comunistilor, tuturor oamenilor muncii din U.R.S.S. pentru o largă dezbateră. Noul Program al Partidului va fi prezentat spre examinare și

aprobare celui de al XXII-lea Congres al P.C.U.S.

Proiectul de Program al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice este un măreț document marxist-leninist, politic și teoretic, al vremii noastre. El cuprinde, pentru prima dată în istoria omenirii, un plan concret de construire a societății comuniste, fundamentat din punct de vedere științific. În fața țării noastre se deschid perspective însuflețitoare.

În elaborarea Programului, Partidul nostru, Comitetul său Central leninist s-au sprijinit pe rezultatele întregii lupte anterioare a oamenilor muncii din U.R.S.S., a clasei muncitoare internaționale. Timp de veacuri comunismul a fost numai un vis. Odată cu intrarea proletariatului în arena istoriei, odată cu apariția teoriei marxismului el s-a transformat, însă, într-o mișcare puternică, mereu crescîndă. Genialii învățători și conducători ai clasei muncitoare, Karl Marx și Friedrich Engels, au fundamentat inevitabilitatea triumfului comunismului, au ridicat sus steagul său, Marele Lenin, partidul nostru, partidele marxist-leniniste frățești din toate țările le-au continuat opera.

Tezele și concluziile cuprinse în proiectul de Program al P.C.U.S. reprezintă continuarea firească a ideilor lui Marx și Engels, enunțate pentru prima dată în „Manifestul Partidului Comunist”, idei ce într-o nouă epocă istorică au fost îmbogățite și dezvoltate de V. I. Lenin. Proiectul păstrează o continuitate deplină a celor două programe precedente ale Partidului nostru.

Forța Programului P.C.U.S. constă în caracterul progresist al comunismului care, în mod inevitabil, ia locul orînduirii capitaliste — orînduirea exploatării omului de către om, a șomajului și mizeriei maselor largi, a învrăjbirii între națiuni și a războaielor. Socialismul și stadiul său superior — comunismul — îndeplinește misiunea istorică a izbăvirii tuturor oamenilor de inegalitate socială, de toate formele de asuprire și exploatare, de ororile războaielor și instaurează pe pământ Pacea, Munca, Libertatea, Egalitatea și Fericirea tuturor popoarelor.

Proiectul de Program al P.C.U.S. face o amplă caracterizare a epocii contemporane, al cărei conținut principal este trecerea de la capitalism la socialism, începută de Marxa Revoluție Socialistă din Octombrie. Acest document indică principalele legi generale de dezvoltare a capitalismului — ultima orînduire exploatare, subliniază că sistemul mondial capitalist în ansamblul său este copt pentru revoluția socială a proletariatului, pentru înlocuirea capitalismului printr-o orînduire superioară, orînduirea socialistă comunistă. Proiectul de Program subliniază însemnătatea istorică mondială a Revoluției din Octombrie și a victoriei socialismului în U.R.S.S., face bilanțul drumului glorios străbătut de poporul sovietic sub conducerea Partidului Comunist, subliniază învățămintele experienței marilor transformări socialiste.

„Ca urmare a muncii pline de abnegație a poporului sovietic, a activității teoretice și practice a Partidului Comunist al Uniunii Sovietice — se spune în proiectul de Program al P.C.U.S. — omenirea a căpătat o societate socialistă existentă în realitate, precum și o știință a construirii socialismului verificată în practică. Călea largă care duce la socialism a fost croită. Pe această cale pășesc în prezent multe popoare, iar mai de vreme sau mai tîrziu pe această cale vor păși toate popoarele.”

În prezent o treime din omenire construiește o viață nouă sub steagul comunismului științific. Lumea socialismului se lărgește, lumea capitalismului se îngustează. În epoca noastră există un sistem socialist mondial care exercită o influență tot mai mare asupra mersului dezvoltării societății în interesul păcii, democrației și socialismului.

Proiectul de Program al P.C.U.S. cuprinde o profundă analiză a crizei capitalismului mondial. Proiectul de Program arată în mod concludent că antagonismul dintre muncă și capital, militarismul crescînd, destrămarea sistemului colonial, contradicțiile dintre țările imperialiste, avîntul nestăvilit al mișcării revoluționare a clasei muncitoare, creșterea vertiginoasă a socialismului mondial zguduie și năruie imperialismul, duc la slăbirea și pieirea lui.

Pretutindeni socialismul va lua în mod inevitabil locul capitalismului. Mărețul edificiu al lumii noi, clădit prin munca eroică a poporului sovietic, a oamenilor muncii din toate țările lagărului socialist, este prototipul societății noi, a viitorului întregii omeniri.

În prezent partidul nostru își propune drept sarcină prac-

(continuare în pag. 5-a)

DRUMUL ÎN COSMOS

(XII)

(Text prescurtat)

În cabina navei, amenajată cu toate cele necesare zborului unui om — adică a unui om — fuseseră instalați doi cini: Strelka și Belka. După optsprezece rotiri în jurul globului pămîntesc, nava cosmică se încapoe pe Pămînt, avînd o deviere de numai zece kilometri față de punctul de aterizare dinainte calculat. Pentru prima oară în istorie niște ființe vii se întorseseră nevătămate din Cosmos după ce făcuseră de mai multe ori înconjurul Pămîntului.

Acest memorabil eveniment trebuia să demonstreze soliditatea navei, aflate în centrul studiilor și pregătirilor noastre. Întreaga lume vorbea despre Strelka și Belka Nouă, acești doi cini de curte obișnuite, ne deveniseră deosebit de dragi. La bordul navei fuseseră montate, după cum se știe, camera de televiziune pe care ne-o arătasese constructorul șei, cu ajutorul căreia oamenii de știință urmăriseră de pe Pămînt comportarea și reacțiile animalelor în Cosmos.

După câteva zile ne-a fost prezentată pelicula de televiziune pe care se vedea clar cum, în momentul startului, cini priviseră speriați podeaua cabinei, ascultînd cu urechile ciulite zgomotul neobișnuit al motoarelor. În primele secunde ale zborului fuseseră cuprinși de neînșite. Pe măsura accelerării vitezei navei, forța gravitațională îi apăsase tot mai mult de podea. Sprijinindu-se pe labele dinainte, Strelka încercase din răsputer, să reziste acestei solicitări. Apoi cini se liniștiseră. Nava se deplasă pe orbită și după suprasolicitare veni imponderabilitatea, încît animalele rămăseră suspendate în cabină. Capetele și labele le atîrnau neputincioase. Parcă muriseră. Dar încel-înce, animalele începură totuși să-și vină în fire. Belka, turioasă, prinse să latre Curînd se obișnuiră și cu starea de imponderabilitate și începură să aprecieze hrana pe care le-o servea dispozitivul automat.

Toate acestea erau extrem de interesante, ne încurajau, ne dădeau un bogat material de discuții, de serioasă analiză a problemei. Căci, dacă înainte vreme nu puteam decît să ne închipuim facele zborului, acum le aveam în fața ochilor, așa cum se deslășuraseră adevărul. Se spune că experiența este mama învățăturii. Și nu-i deloc exagerat. Încercările căroră le făcuseră față Strelka și Belka, ființe vii dar nerăționale, puteau fi neîndoios suportate și de niște oameni sănătoși, bine antrenați.

Ne interesau pe toți, mai cu seamă, senzațiile pe care le dă starea de imponderabilitate. De fapt, ne și obișnuiserăm întrucîtva cu această la bordul avioanelor cu reacție de mare viteză. Aducîndu-le într-o anumite poziție, izbuteam să echilibrăm forța centrifugă și cea centripetă. Atunci apărea starea de imponderabilitate, care uneori dura zeci de secunde. Exponența, deși de scurtă durată, ne dovedea totuși că puteam menține legătura prin radio, că puteam să citim și să ne orientăm în spațiu, să consumăm apă sau alimente. Trecînd prin asemenea încercări, ne încredințam tot mai mult că și în cazul unei stări de imponderabilitate mai îndelungate ne-am putea păstra capacitatea de muncă intactă. Ascultîndu-ne părerile instructorul ne spunea:

— De principiu, poți presupune orice. Totul trebuie dovedit însă practic, confirmat prin experiență, iar o asemenea experiență va trebui făcută în spațiul cosmic!

Cu prilejul antrenamentelor la care eram supuși, organismele noastre, sistemul nostru nervos treceau brusc de la stări de rotație vertiginosă pe centrifugă la șederi îndelungate în camera de izolare acustică totală, special amenajată pentru noi. Această izolare urmărea determinarea

rezistenței psihice și nervoase a cosmonautului, mai ales că, uneori, eram obligați să nu părăsim zile în șir încăperea aceea cu volum foarte redus. În asemenea momente eram „rupți” de întreaga lume înconjurătoare. N-aveam nici un zgomot, nici o mișcare, nici măcar o adiere cît de mică. Totul părea încrămășat, nimeni nu ne adresa o vorbă. Din cînd în cînd, conform instrucțiunilor, transmiteam un mesaj prin radio, mesaj despre care n-aveam cum să știm dacă era recepționat sau nu. Și apoi, orice s-ar fi întimplat, știam că nimeni nu ne poate veni în ajutor. Eram singur, singur cuc, eu și cu mine, bizuindu-mă numai pe forțele, pe posibilitățile mele.

Greu ne mai împăcam uneori cu situația aceasta. Căci, intrînd în camera de izolare, nu puteam ști niciodată cît timp va trebui să rămînem acolo, de unul singur, doar cu propriile gînduri. Cîteva ore? O zi și o noapte? Cîteva zile în șir? O singur lucru știam, și anume că toate încercările la care eram supuși erau necesare, absolut necesare. Și pe bună dreptate, căci în Cosmos, prin cine știe ce împrejurare neprevăzută poți fi prea bine izolat de restul lu-

de
IURI GAGARIN

Uneori, tăcerea aceea totală pe care cu greu și-o poate închipui imaginația, mă absorbea cu desăvîșire, probabil pentru că liniștea, meditația mi-au plăcut dintotdeauna. Așa se face că, atunci cînd părăseam camera de izolare acustică din care nu știam niciodată cînd aveam să ies, instructorii erau umiți de calm și echilibrul psihic, de puternicul sistem nervos cu care eram înzestrat.

Nu toți suportau, însă, cu același calm antrenamentele la care erau supuși în camera aceea, ca de altfel și în cea termică, pe centrifugă sau pe vibrostînd, fapt care a avut drept urmare o neîncetată selecționare a celor mai rezistenți dintre noi. Numărul candidaților pentru primul zbor cosmic se împuțina de la o zi la alta. Și lucrul ne părea firesc căci, pînă la urmă, pentru marea încercare urma să fie ales doar un singur om.

În iureșul pregătirilor teoretice și

ploutării și mizeriei, în excluderea pentru totdeauna a posibilității oricărui război din viața societății umane, și în apărarea omenirii, și asta chiar în perioada actuală, de pirjolu unui nou război mondial.

Pe măsură ce studiam acest document istoric îmi dădeam seama din ce în ce mai bine că propria-mi viață capătă sens numai în măsura în care o folosesc în slujba poporului. Pentru noi, viitorii cosmonauți, avea o deosebită importanță mai ales acest pasaj din Declarație: Știința sovietică a deschis o nouă eră în dezvoltarea civilizației mondiale, a pus bazele cunoașterii Cosmosului, dovedind astfel limpede uriașa forță economică și tehnică a lagărului socialist. Citind aceste rînduri ne dădeam cu toții seama de răspunderea ce ne revenea nu numai față de Patrie, ci și față de întregul lagăr socialist, față de comunitățile din întreaga lume. Căci viitorul zbor al omului în Cosmos urmărea numai scopuri pașnice. De acest lucru ne convingeau însăși construcția navei cosmice, care nu era prevăzută cu nici un dispozitiv cu caracter militar, însăși natura pregătirilor noastre de zbor. Succesul acestor acțiuni trebuia să constituie un adevărat triumf al politicii de pace duse de poporul nostru, o victorie a oamenilor iubitori de pace din întreaga lume.

Pregătirile noastre se desfășurau în ritm accelerat. Ne antrenam din ce în ce mai des într-o machetă a navei cosmice, căutînd să ne acomodăm cu ea, așa cum se va acomoda cu o casă nouă, în care abia te-ai mutat. Ne obișnuisem cu fiecare buton, cu fiecare mecanism, executam cu rigurozitate toate mișcările cerute de zbor, deprinzîndu-le ca niște automate.

Deprindeam cu tot mai multă siguranță meșteșugul minunii sistemelor de comandă manuală ale navei cosmice, de orientare și aterizare, al sistemelor de termoreglare, de condiționare a aerului, de reglare a presiunii. În același timp lucram intens cu aparatulajul de control și dirijare a navei. Savanții analizaseră și gîndiseră fiecare mișcare pe care trebuia s-o execute cosmonautul. O bună parte din timp era rezervată antrenamentului pentru menținerea legăturii cu Pămîntul prin diverse mijloace. Ne-am obișnuit să raționăm logic, să ne notăm observațiile în jurnalul de bord în cuvinte și cifre lapidare, dar absolut exacte. Ajunsesem să ne închipuim zburînd într-o navă adevărată în jurul Pămîntului, lucru care umplea de conținut antrenamentele noastre.

Pentru însușirea diverselor mijloace de conducere, inginerii amenajaseră un stand de antrenament special, prevăzut cu ingenioase dispozitive electronice. Lucai loc în fotoliul cabinei avînd în față cadranele aparatelor și tabloul cu indicatoare luminoase, multicolore care, cînd aprinzîndu-se, cînd stingîndu-se, reproduceau întocmai condițiile zborului... Urmau apoi exercițiile pentru menținerea legăturii prin radio, înregistrate pe bandă de magnetofon, observațiile prin luminatoarele cu orientatorul optic, orientarea pe glob, înscrierea datelor în jurnalul de bord și cite și mai cite! Nu era ușor să le dovedesti pe toate!

(Va urma)

Cădru din filmul documentar „Prima călătorie spre stele”, consacrat zborului în Cosmos al lui Iuri Gagarin.

mii, în care caz sistemul nervos, psihicul cosmonautului trebuie să fie bine pregătite spre a putea face față tuturor evenimentelor.

De obicei, atunci cînd e izolat, omul începe să se gîndească la trecut, să-și răscolească amintirile. Eu, însă, mă gîndeam la viitor, la ceea ce m-ar aștepta dacă mi s-ar încredința această misiune. De mic copil mi-am dat seama că sînt înzestrat cu o imaginație bogată; sînd acolo, pe scaun, despărțit de restul lumii, îmi închipuam că mă afl într-adevăr într-o navă cosmică în plin zbor. Închideam ochii și, străpungînd întinericul din jur, vedeam cum se perindă pe sub mine continentele și oceanele, cum ziua e înlocuită de noaptea, cum undeva, în abis, licărește puzderia de lumini a marilor orașe. Și, deși nu fusesem niciodată în străinătate, mă vedeam trecînd pe deasupra Pekinului și Londrei, Romei și Parisului, pe deasupra Gjatskului natal... Toate acestea mă ajutau să fac față apăsătoare singurătății în care mă aflam.

al antrenamentelor nici n-am observat cum a trecut toamna și peste țară s-au așternut zile friguroase. În vremea aceea, la Moscova se desfășurau lucrările Consfătuirii reprezentanților partidelor comuniste și muncitorești. La consfătuire luau parte delegați a optzeci și unu de partide. În Declarația comună a Consfătuirii se spunea, printre altele: principala trăsătură caracteristică a vremii noastre este transformarea sistemului socialist mondial într-un factor hotărîtor al dezvoltării societății umane. Unirea țărilor socialiste într-o familie frățească, întărirea coeziunii acesteia și creșterea continuă a forțelor ei asigură victoria deplină a socialismului, în cadrul întregului sistem. La Consfătuire a fost de asemenea subliniat faptul că realizarea programului de dezarmare generală și totală propus de Uniunea Sovietică ar avea o importanță istorică uriașă pentru destinul întregii omeniri. Misiunea istorică a comunistilor, se arăta în Declarație, constă în înălțarea pe plan mondial a ex-

Tinăr oțelar.

Prin telefon de la Moscova

O zi ce nu va fi uitată...

Trecuse de miezul nopții. Orologiul Kremlinului bătuse ora 12, când postul de radio Moscova a transmis știrea că „Pravda” din dimineața următoare avea să publice noul proiect de Program al P.C.U.S. După câteva minute toate posturile de radio sovietice au început să transmită, în 39 de limbi, știri despre proiectul de Program.

Dimineața, chioșcurile de ziare nu se deschisese încă când moscovii și alcătuiseră cozi lungi, așteptând apariția ziarelor. Dar nu numai la Moscova s-a întâmplat așa. Pe tot întinsul U.R.S.S. oamenii sovietici au așteptat cu nerăbdare apariția documentului. Cel mai bun pilot ai aviației civile transportaseră în cursul nopții pe avioane cu reacție matricele „Pravdei” spre centrele cele mai importante ale Uniunii Sovietice, pentru ca locuitorii tuturor marilor orașe să ia cunoștință cât mai curând de Program. Dimineața la ora 7 „Pravda” a putut fi citită deopotrivă la Kiev și Leningrad. „Pravda” din 30 iulie a fost tipărită în 22 orașe ale patriei sovietice, la Baku, Tașkent, Sverdlovsk etc.

Pe oriunde te duci în aceste zile, oamenii vorbesc despre proiectul de Program al Partidului, despre perspective, despre viitor.

Vera Koreskova lucrează la tipografia „Jdanov” din Moscova. Brigada ei editează broșura cu textul proiectului de Program al Partidului. Zeci de milioane de oameni din Uniunea Sovietică și de pe tot globul vor răsfăta de nenumărate ori aceste pagini, citindu-le cu atenție.

— E greu să exprimi în cuvinte sentimentul pe care îl încercăm în aceste clipe, îndeplinind o misiune atât de importantă — ne-a spus Vera Koreskova. Sint pagini ce trebuie nu numai citite, ci întâmpinate în minte și în inimă.

— Avem în față un document al dragostei pentru om... — Aceste cuvinte au fost rostite din inimă de cunoscutul regizor Grigori Roșal. — Și nouă, oamenilor de artă, ne este scump acest document pentru dragostea față de om, pentru respectul față de el, pentru încrederea în cele mai bune laturi ale sufletului uman. Aș dori, pe măsura posibilităților mele, să ajut Partidul în bătălia sa grandioasă, istorică, pentru pace, pentru fericirea oamenilor.

Sivor Ghevorkin a intrat în rândurile P.C.U.S. acum un sfert de secol. Era un simplu sudor. Astăzi dacă întrebi la uzinele „Lihaciov” de tov. Ghevorkin, toți îți vor spune:

— Da, cum să nu, îl știm, e un sudor vestit. Și într-adevăr Ghevorkin lucrează la 17 aparate de sudură automată. Partidul l-a ajutat să învețe, să-și însușească tehcăia. Comunistul Sivor Ghevorkin a terminat Institutul electro-mecanic.

— Nu vreau să spun că mine, dar peste cinci-zeci ani nu va fi mare diferență între munca intelectuală și cea fizică. Proiectul de Program al Partidului ne arată drumul spre acest țel.

Ziarul „Izvestia” a publicat aceste rânduri scrise de un vechi comunist, membru al Partidului din anul 1920.

— Ca fost soldat al Gărzii Roșii, ca fost partizan declar: da, n-am luptat în zadar, în împrejurări extrem de grele, împotriva albilor și intervențiilor străine să apărăm cuceririle Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, să creștem industria, să reconstruim agricultura pe baze noi. Socialismul, din viață s-a transformat în realitate vie.

Totți oamenii sovietici citesc cu interes și dezbăt cu pasiune proiectul noului Program al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, un adevărat manifest al lumii noi, socialiste.

V. Ivanov

P. C. U. S. proclamă solemn: ACTUALA GENERAȚIE A OAMENILOR SOVIETICI VA TRĂI ÎN COMUNISM

PENTRU UN MĂREȚ PROGRAM DE LUPTĂ COMUNISM

(urmare din pag. 3-a)

tică directă construirea societății comuniste. Proiectul de Program al P.C.U.S. conține o caracterizare multilaterală a comunismului, el arată cum se vor înfățișa forțele de producție ale acestuia, relațiile sociale, cum va fi omul, omul muncii în societatea comunistă.

Proiectul de Program al Partidului nostru, a spus tovarășul N. S. Hrușciiov, trasează un front larg de luptă desfășurată pentru construirea comunismului, pentru realizarea visului de veacuri al întregii omeniri.

Proiectul de Program subliniază că într-un răstimp de două decenii în U.R.S.S. va fi construită în esență societatea comunistă. Construirea deplină a societății comuniste va fi desăvârșită în perioada următoare.

Principala sarcină economică a partidului și poporului sovietic este de a crea într-o perioadă de 20 de ani baza tehnică-materială a comunismului.

Cifrele cuprinse în proiectul de Program dau o imagine a măreției sarcinilor de producție ce vor fi rezolvate. Volumul producției industriale va crește în zece ani de aproximativ 2,5 ori, iar în 20 de ani — de cel puțin 6 ori. Către sfârșitul celui de-al doilea deceniu, industria noastră va putea produce anual 2.700—3.000 miliarde de kWh energie electrică și aproximativ 250 de milioane tone de oțel! Uniunea Sovietică va lăsa cu mult în urmă S.U.A. în ce privește producția pe cap de locuitor. Patria noastră va dispune de industria cea mai modernă și mai puternică din lume, de forțe de producție și bogății materiale unice în ce privește proporțiile și nivelul calitativ, inaccessibile capitalismului.

Dezvoltând și îmbogățind planul cooperatist al lui Lenin, proiectul de Program deschide perspectiva înaintării satului spre comunism, trasează calea creării unei agriculturi înfloritoare, multilateral dezvoltată și cu o înaltă productivitate, a avântului tuturor ramurilor agriculturii și zootehniei, a sporirii fertilității ogoarelor și productivității șeptelului. Sporirea considerabilă a investițiilor în agricultură, introducerea pe scară largă a tehnicii noi, a mijloacelor chimice, a realizărilor științei agricole, sporirea consecventă a cointeresării materiale a colhozurilor, colhoznicilor, lucrătorilor din sovhozuri — toate acestea trebuie să asigure în mod real avântul agriculturii. Producția ei globală va spori în zece ani de aproximativ 2,5 ori, iar în 20 de ani — de 3,5 ori.

Proiectul de Program al P.C.U.S. precizează căile traducerii în viață a lozincii partidului: „Total pentru om, pentru binele omului”. „Acum — se spune în proiect — există toate posibilitățile pentru ridicarea rapidă a bunăstării întregii populații: a muncitorilor, țăranilor și intelectualilor. P.C.U.S. trasează sarcina de importanță istorică mondială — de a se asigura în Uniunea Sovietică cel mai înalt nivel de trai în comparație cu orice țară a capitalismului”.

Pe măsura creării bazei tehnice-materiale a comunismului va crește bunăstarea oamenilor muncii. Venitul național va crește în 20 de ani de aproximativ cinci ori, iar veniturile reale pe cap de locuitor — de peste 3,5 ori. Toate păturile populației vor avea asigurată bunăstarea materială.

„Înfăptuirea grandiosului program de ridicare a bunăstării poporului sovietic — se spune în proiect — va avea o însemnătate istorică mondială. Partidul cheamă poporul sovietic să muncească cu perseverență și cu însuflețire. Fiecare om al muncii trebuie să-și îndeplinească datoria în construirea societății comuniste, în lupta pentru înfăptuirea programului de ridicare a bunăstării poporului”.

Proiectul de Program al P.C.U.S. afirmă sarcinile partidului în domeniul construcției de stat și al dezvoltării continue a democrației socialiste.

În lupta dîrză împotriva oportuniștilor, Lenin, Partidul au apărât și dezvoltat ideea dictaturii proletariatului. Partidul nostru a obținut cel dintîi în istorie instaurarea dictaturii proletariatului, condiție hotărîtoare pentru crearea societății noi, pentru uriasul salt al țării de la trecutul înapoiat la culmile progresului social.

„Asigurînd victoria deplină și definitivă a socialismului — prima fază a comunismului — și trecerea societății la construirea desfășurată a comunismului — se arată în proiectul de Program — dictatura proletariatului și-a îndeplinit misiunea istorică și, din punct de vedere al sarcinilor dezvoltării interne, a încetat să fie necesară în U.R.S.S. Statul, care a luat naștere ca stat al dictaturii proletariatului, s-a transformat în stat al întregului popor, în organ de exprimare a intereselor și voinței întregului popor”.

În proiectul său de Program Partidul trasează un larg sistem de măsuri în domeniul ideologiei, educației, învățămîntului, științei și culturii. În etapa actuală, în munca ideologică lucrul cel mai important este educarea tuturor oamenilor muncii în spiritul unei înalte principialități și al devotamentului față de comunism, al atitudinii comuniste față de muncă și față de gospodăria obștească, lichidarea totală a rămășițelor concepțiilor și moravurilor burgheze, dezvoltarea multilaterală armonioasă a personalității, crearea unei adevărate bogății de cultură spirituală. Partidul acordă o deosebită importanță educării tinerei generații. În proiectul de program al P.C.U.S. sînt indicate căile și mijloacele de educare a conștiinței comuniste, de dezvoltare a unor înalte calități morale, este formulat codul moral al constructorului comunismului.

Proiectul de Program dă un răspuns limpede și precis la întrebarea ce perspective deschide comunismul pentru progresul întregii omeniri. Problema cea mai arzătoare a vremii noastre este problema preîntîmpinării unui nou război mondial, a statornicirii unei păci trainice pe pămînt. Programul P.C.U.S. înaltă un steag de pace și prietenie între popoare deasupra întregului glob pămîntesc. În acest Pro-

gram, în numele unei țări puternice și, trebuie s-o spunem fără ocol a celei mai puternice țări din punct de vedere militar, se propune tuturor statelor pace, este fundamentată necesitatea vitală a coexistenței pașnice, este concretizat însuși acest principiu, sînt precizate sarcinile P.C.U.S. în domeniul relațiilor internaționale. Partidul reafirmă că Uniunea Sovietică a apărât și va apăra cu consecvență politica de coexistență pașnică a statelor cu orînduiri sociale diferite.

În condiții cînd cercurile imperialiste războinice ațîț cursa înarmărilor, amenință popoarele cu război, proiectul de Program al P.C.U.S. dovedește în mod evident că socialismul, comunismul — înseamnă pace și prietenie între popoare, că singura sursă a primejdiei de război este imperialismul.

Țara Sovietelor duce în mod consecvent o politică de pace, luptă pentru dezarmare generală și totală cu un strict control internațional. Țările imperialiste refuză, însă, cu încăpăținare să accepte aceste propuneri, își sporesc intens forțele lor armate. Ele nu vor să se împace cu existența sistemului socialist mondial și nu-și ascund planurile nebu-nesti de a ataca U.R.S.S. și alte țări socialiste.

Această împrejurare obligă Partidul Comunist. Forțele armate, toate popoarele U.R.S.S. să dea dovadă de o ne-slăbită vigilență față de uneltirile agresive ale dușmanilor păcii și să stea neabătut de strajă muncii pașnice. Să fie întotdeauna pregătite pentru apărarea armată a patriei lor. P.C.U.S. — subliniază proiectul de Program — consideră necesar să mențină puterea de apărare a statului sovietic, pregătirea de luptă a forțelor sale armate la un nivel care să asigure zdrobirea hotărîită și totală a oricărui inamic ce ar cuteza să atenteze la securitatea patriei sovietice.

Poporul sovietic construiește comunismul sub conducerea încercată a Partidului Comunist, a Comitetului său Central leninist în frunte cu tovarășul N. S. Hrușciiov. Proiectul cuprinde concluzia de cea mai mare importanță că în urma victoriei socialismului, a întăririi unității societății sovietice Partidul Comunist al clasei muncitoare s-a transformat în avangarda poporului sovietic, a devenit partidul întregului popor, și-a extins influența îndrumătoare asupra tuturor laturilor vieții sociale.

Perioada construcției desfășurate a comunismului se caracterizează prin creșterea continuă a rolului și a importanței Partidului Comunist ca forță conducătoare și îndrumătoare a societății sovietice.

Cel mai important temel al rolului măreț al partidului ca făuritor al comunismului este devotamentul neclintit față de învățătura lui Marx-Engels-Lenin. P.C.U.S. este partidul marxism-leninismului creator, stegarul unanim recunoscut al celor mai înaintate idei ale vremurilor noastre, al ideilor marxism-leninismului. În strînsă legătură cu viața ei dezvoltată teoria revoluționară, luminînd calea practicii. Pășind în avangarda luptei internaționale, partidul leninist a elaborat cel dintîi, în mod multilateral, problemele mari și complexe ale revoluției socialiste și ale construcției socialiste. Acum el a înscris la actualul său o nouă realizare științifică remarcabilă, elaborînd în mod multilateral problemele trecerii de la socialism la comunism. Un rol important în dezvoltarea creatoare a teoriei marxist-leniniste, în practica construcției comuniste l-au avut Congreșele al XX-lea și al XXI-lea ale P.C.U.S.

O lege a vieții partidului este respectarea neabătută a normelor leniniste ale vieții de partid și a principiului conducerii colective, ridicarea spiritului de răspundere al organelor de partid și al activiștilor lor în fața maselor de partide, asigurarea creșterii activității și în spiritul de inițiativă al tuturor comunistilor, participarea lor la elaborarea și aplicarea politicii partidului, dezvoltarea criticii și autocriticii. Aceasta este o condiție indispensabilă a tăriei ideologice și organizatorice a partidului însuși, a consolidării unității și coeziunii rîndurilor partidului.

Partidul Comunist al Uniunii Sovietice pornește de la faptul că lupta intransigentă împotriva revizionismului, dogmatismului și sectarismului, împotriva oricărui abateri de la leninism — este o condiție necesară pentru întărirea continuă a unității mișcării comuniste internaționale, a întăririi lagărului socialist.

P.C.U.S. este o parte componentă, inseparabilă a mișcării comuniste și muncitorești internaționale. El consideră construcția comunistă în U.R.S.S. drept o măreață sarcină internațională a poporului sovietic, care corespunde intereselor întregului sistem mondial socialist, intereselor proletariatului internațional, ale întregii omeniri.

Proiectul de Program al P.C.U.S. găsește un puternic ecou în inimile oamenilor sovietici, este întîmpinat de ei cu o unanimă aprobare. Oamenii muncii din Uniunea Sovietică vād în acest document o expresie a intereselor lor vitale, a năzuințelor și speranțelor lor.

Proiectul de Program al P.C.U.S. va fi discutat pe larg în adunările comunistilor din toate organizațiile de bază ale partidului, în conferințele raionale, orășenești, regionale, de ținut și la congresele Partidelor Comuniste din republicile unionale. Organizațiile de partid trebuie să asigure discutarea și lămurirea acestui document în rîndul tuturor oamenilor muncii.

În paginile „Pravdei” va fi organizată o discuție pe marginea proiectului de Program al P.C.U.S. Comunistii, toți cei care doresc să participe la această discuție sînt invitați să trimită redacției scrisori, articole, propuneri și observații.

Înarmat cu un măreț Program marxist-leninist de construire a societății comuniste, poporul sovietic își unește și mai strîns rîndurile în jurul Partidului Comunist, pășește cu hotărîre înainte spre victoria comunismului!

O CĂLĂTORIE INSTRUCTIVĂ

de prof. N. SALAGEANU
Membru corespondent al Academiei R.P.R.

În cadrul acordului cultural dintre U.R.S.S. și țara noastră am întreprins o călătorie în Uniunea Sovietică, cu care prilej am vizitat mai multe universități și institute de cercetări științifice. În fiecare din aceste înalte lăcașe de cultură am fost primit cu atenție, înconjurat de dragoste ca un oaspe venit dintr-o țară prietenă.

La Universitatea „M. V. Lomonosov” din Moscova am avut satisfacția să particip la o serie de prelegeri ale prof. B. A. Rubin și la câteva ședințe ale colectivului catedrei de fiziologia plantelor, cu care ocazie m-am întreținut îndelung cu personalul științific al acestei catedre.

Toț la Universitatea „Lomonosov” am avut plăcerea s-o cunosc și pe tovarășa Turkova, eminent cercetător, care se ocupă de înflorirea plantelor, de căutarea căilor de grăbire sau întârziere a acestui proces. Cu ajutorul unei substanțe oxidante introduse în corpul plantelor, d-se a reușit să obțină o accelerare a înfloririi, iar prin introducerea de substanțe reducătoare, întârziere ei. Pentru practica agriculturii, posibilitatea regiunii înfloririi plantelor are o însemnătate deosebită, căci la multe plante de cultură recoltele constau în semințe și fructe, care la rândul lor sînt condiționate de formarea florilor. De pildă, în ce privește bumbacul, noi, fiziologii, sîntem interesați să-i grăbim înflorirea, în așa fel încît pînă toamna capsulele să se maturizeze și să poată fi recoltate. Și, dimpotrivă, la alte plante, cum ar fi caisul, căruia temperaturile scăzute de primăvară îi vatămă deseori florile, ne străduim să le întârziem înflorirea cu una-două săptămîni, pînă cînd temperatura devine mai propice.

Nu pot să nu amintesc aici și de cercetările tov. Baslavskaja privind fotosinteza algelor în legătură cu concentrația de săruri minerale din lacuri. Îngrășămintele chimice combinate cu potasiu, azot și fosfor stimulează fotosinteza algelor, ce produc astfel mai multă substanță organică, cresc și se înmulțesc mai repede, constituind o prețioasă hrană pentru animalele acvatice inclusiv pentru pești, care în felul acesta se dezvoltă și ei mai repede.

Cu prilejul vizitei la Institutul de fiziologia plantelor al Academiei de Științe a U.R.S.S. „K. A. Timireazev”, am făcut cunoștință cu cercetările profesorilor A. A. Niciporovici și Butenko asupra substanțelor produse de plante sub acțiunea diferitelor raze ale spectrului solar. Ei au reușit să dovedească că plantele expuse la lumină albastră produc substanțe cu o acțiune pronunțată de stimulare a creșterii. Din frunzele acestor plante au fost extrase substanțe cu care a fost tratată suprafața de secțiune a rădăcinii de morcov, ceea ce a avut drept urmare o creștere activă a celulelor morcovului. Rezultatul acestor cercetări este și el deosebit de însemnat pentru practica agricolă, deoarece permite dirijarea calității substanțelor organice produse de plante în fotosinteză și deci obținerea unei cantități sporite de substanțe stimulative ale creșterii.

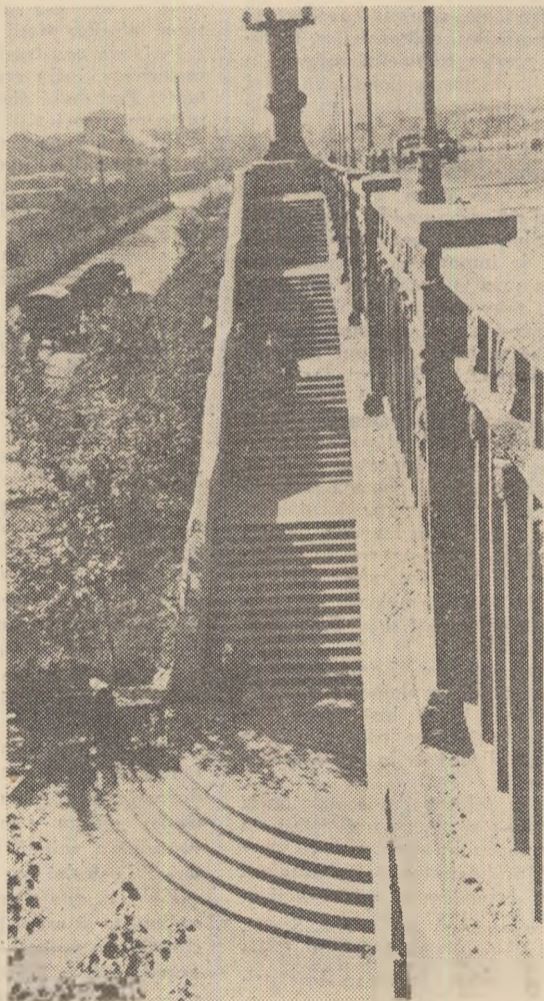
La experiențe nu mai puțin interesante am asistat și în laboratorul cu climat artificial al aceluiași Institut. Aici, prof. I. I. Tumanov mi-a dat ample lămuriri în legătură cu rezultatele experiențelor făcute în cîmp asupra rezistenței la iernare a plantelor. Am văzut cum ramuri de pomi fructiferi și de diferiți copaci sînt ținute într-o încăpere a cărei temperatură poate fi scăzută pînă la -70°C. Experiențe privind rezistența la iernare a plantelor sînt făcute și în legătură cu durată zilelor și nopților. Aceste cercetări urmăresc împingerea vegetației spre asorul nord al Uniunii Sovietice, acclimatizarea unor soiuri de plante sudice, folositoare omului, în regiuni în care, în mod firesc, n-ar crește niciodată.

Metoda călirii la secetă a plantelor cu o singură umețcare a semințelor dă și ea rezultate bune, dar nu la toate soiurile. În laboratorul de rezistență a plantelor la secetă și săruri, prof. P. A. Ghenkej mi-a arătat unele din rezultatele cercetărilor sale întreprinse în această direcție. De obicei, prin folosirea acestei metode, la grîu și la porumb se obține un spor de recoltă de 300 de kg boabe la ha. Iar această călire se poate transmite și pe cale ereditară.

Institutul de agricultură „K. A. Timireazev” din Moscova dispune și de un laborator cu izotopi radioactivi, condus de prof. Serghei Petrovici Teșev, care a binevoit a-mi da ample explicații foarte utile planului nostru de construire a unui astfel de laborator la Institutul de biologie „Traian Săvulescu” al Academiei R.P.R.

De la Moscova, pașii m-au purtat la Kiev, frumosul oraș de pe malul Niprului. Savanții de la Universitatea din localitate m-au invitat să vizitez muzeele de botanică și zoologie. Dintre toate, însă, cel mai mult m-a interesat colțul din Muzeul de botanică închinat eminentului profesor Navașin. Din păcate, n-am putut vedea însă preparatul în care a descoperit dubla fecundație la plante, deoarece s-a pierdut în cursul celui de al doilea război mondial, probabil distrus de barbaria invadatorilor fasciști. Și tot la Kiev, la Institutul de botanică al Academiei de Științe din Ucraina, condus de acad. Dmitri Konstantinovici Zerov, am putut vedea rezultatele obținute de cercetători cu privire la acțiunea heteroauxinelor asupra plantelor, precum și extraordinarele urmări asupra plantelor provocate de acțiunea giberilinei.

În răstimpul vizitei făcute în U.R.S.S. am avut prilejul să prezint în fața savanților sovietici unele din realizările obținute împreună cu colaboratorii mei. Pretutindeni am fost profund impresionat de bunăvoința, de atenția cu care m-au înconjurat colegii sovietici.

Un peisaj nou chiar și pentru locuitorii Moscovei.

URSS 19

PRIMITRE

J. PERAHIM:

Insemnări...

Recenta mea călătorie în Uniunea Sovietică a fost prilejuită de invitația Uniunii Artiștilor Plastici din U.R.S.S., care mi-a făcut cinstea de a-mi găzdui lucrările în tradiționala sală de expoziții de pe Kuznețki Most.

Expoziția a fost deschisă timp de trei săptămîni la Moscova, iar acum se află la Riga, urmînd ca în cursul lunii septembrie să fie transferată la Leningrad, la Ermitaj.

M-am prezentat publicului sovietic cu 150 de lucrări (este prima mea expoziție în U.R.S.S.). Fără a avea pretenția unei retrospecții, expoziția include totuși și unele lucrări mai vechi — desene apărute în diverse publicații începînd cu anul 1933. Ea cuprinde apoi cele două cicluri de gravuri: „23 August” — închinat mișcării muncitorești în lupta pentru eliberare — și „Zece zile care au zguduit lumea”, omagiul pe care am ținut să-l aduc cărții lui John Reed. Se mai află de asemenea o parte din seria „proverbelor” și o seamă de ilustrații la poeziile lui Eminescu și Arghezi, iar din literatura rusă și sovietică, la opere de Gogol, Dostoievski, Maiakovski, Tvardovski. Pentru prima dată, alături de lucrări de grafică am expus și sceno-

grafie (schitele de decor pentru spectacolele „Tragedia optimistă”, „Baia”, „Aristocrații”, „Tinăra Gardă”) și pictură pe faianță.

Am ajuns la Moscova într-o perioadă foarte interesantă, deși în plin sezon al concediilor cînd mare parte a moscoviților sînt plecați în vilegiatură sau părăsesc capitala mutîndu-se în „dăcele” din împrejurimile împădurite ale orașului. De astă dată Moscova devenise capitala Festivalului internațional al filmului și acest lucru se făcea simțit pretutindeni: pe străzi, în parcuri, dar mai ales în piața Manejnaia, unde sute de admiratori puteau fi întîlniți în preajma hotelului „Moskva” așteptînd cu răbdare, ore în șir, pentru a zări vreuna din vedetele preferate.

În zilele acelea am avut plăcuta surpriză de a vedea desprinzîndu-se ca prin farmec din păienjenisul schelelor silueta grațioasă a noului

cinematograf „Ros foarte îndrăzneată”.

Printre evenimente cărora le-am fost deosebit de interesat să asistez, am văzut o serie de opere de artă dedicată picturii rovin. Vizitarea acestor opere duce o impresie puternică prin amplasarea ei pe care o afirmă estro al picturii secolului al nouăspul secolului do situează alături de lități ale plasticii

În plin sezon esrală moscovită is cu intensitatea-i ofitai deci, ducîndu spectacole. Am vă și teatrul tradițio bukii”, aflat în turn plăcut însă foarte tacolul „Regele

Am văzut lucruri minunate

de prof. univ.
TUDOR R. POPESCU
doctor în științe juridice

Călătoream în Uniunea Sovietică pentru prima dată. Deși eram destul de informat și deci avertizat asupra celor ce aveam să văd, surprizele au fost copleșitoare. Călătoream cu soția și copilul, toți cu ochii sufletului larg deschisi spre a cuprinde cît mai mult în intervalul de timp care, pe măsură ce trecea, ni se părea tot mai mic pentru scopul ce ni-l fixasem de acasă. Timpul a fost cel dinții și singurul inconvenient al călătoriei; pentru a-l învinge, rupeam din partea rezervată biologic odihnei. Și cu toate acestea nimeni nu s-a plîns de oboseală.

Amintirile încă nu s-au sedimentat pentru a putea fi prezentate într-o anumită rînduială. Încă

la Ungheni, răspunzînd la salutul de primire caldă, prietenească, am avut plăcerea de a simți prima stringere de mîni, ca o îmbrățișare în același timp bărbătească și tandră, a unui om sovietic. Senzația aceasta de a ști că te afli între prieteni, frați, ai uneia și aceleiași mari familii, ne-a urmărit tot timpul. În drumul de la Kiev spre Leningrad trenul s-a oprit, neprogramat într-o stație oarecum mică, de cîmpie, Faiansovaia. Era duminică. Muncitorii fabricii din localitate și ai unui mare colhoz au venit în întîmpinarea noastră firesc, fără nici un protocol, iar întrebările și răspunsurile, informările reciproce și senzațiile s-au comunicat reciproc, simplu, contagios. Ca jurist, mi-am manifestat dorința de a ști cum se traduce în practică regle-

mentarea muncii în colhoz, repartizarea zilelor-muncă și reglementarea relațiilor de familie. Am fost plăcut surprins să văd cum colhoznicii erau informați, în mod temeinic, nu numai asupra relațiilor lor juridice, ca membri ai colhozului, dar chiar asupra multor alte aspecte juridice ale relațiilor sociale. Ușor, discuția a trecut la raporturile din cadrul familiei, dintre soți, dintre aceștia cu părinții și copiii lor, dintre ceilalți membri ai familiei, la modul cum se fac înfierile, cum copiii fără părinți sînt luați spre creștere de alți cetățeni care își asumă obligații și răspunderi de părinți. Am putut afla, mai mult decît din cărți, cum căsătoria tinerilor se înfăptuiește ca un act solemn, în mijlocul marii familii a colectivului din care viitorii soți fac parte și în fața căruia își iau angajamentul de a se comporta în conformitate cu regulile de conviețuire socialistă. M-am informat asupra rolului educator al normelor legale edictate în această privință și care prind viață prin intermediul autorităților respective și, mai cu seamă, prin intervenția opinei publice a colectivului de muncă, rezultat al ridicării continue a conștiinței socialiste. Mi-am putut da seama cît de serios a fost înțeleasă opera de răspîndire a cunoștințelor juridice și cît de utilă este cunoașterea, de către toți cetățenii, a normelor legale, a finalității pe care acestea o urmăresc și antrenarea tuturor cetățenilor, deopotrivă interesați, la înfăptuirea legalității socialiste. Luînd, mai tîrziu, contact cu colegii mei, profesori universitari ori cercetători

științifici, am înțeles m dania lor de a popular cît mai largi și în mod glementarea socialistă dintre cetățeni și ma relațiilor de familie, mai larg. M-am apro sumentenie de lucrări e scop și vreau să folos juristilor sovietici i practică a juristilor no rităților de stat și org ștești interesate.

În călătoria noastră lucruri minunate, oper făptuite de oamenii so zitat Leningradul, unde ma și cea mai m istoriei noi, mărturis piatră, scrisă pe fiecar dă, unde crucișătorul juește ca un simbol o lușiei socialiste amîndacă primul om care Cosmos a fost un om sta se datorește înalte ciale, al cărei început tr-o zi de toamnă, cru rora”.

Am văzut apoi M dînd sub energia crea nilor muncii, concent tuierea septenlului. A ochii atitea opere multe pentru o sing Dar mai minunat deci de care nu puteau fi mărețe opere ale soc sufletul omului soviet dură ne-a învăluit t vechi proverb spune: ca să mă poți iubi”. poporul sovietic de beam, alături de toți din lume. Cunoscînd mod direct, nemijlocit mai mult. Și în noi stă dorință: de a-l vedea rînd.

Munți și oameni

de CIK DAMADIAN

Zburam cu avionul de la Erevan spre Goris, prin Sisian. Direcția sud-sud-est. Cuvintele a zbura, sint, însă, mai degrabă o metaforă pentru a exprima drumul aspru, plin de prăpăstii spre creierii munților. Aveam impresia că mă aflu pe spinarea unui fluture care adulmecă aerul, șovăie între nori și munți, se poticnește de bolovani, ezită o clipă apoi își croiește drum mai departe. După atîta caznă, cînd cobori de la aerodrom spre firul liniștit al văii, rămii înmărmurit.

Hintorezk

Acum doi ani, cu prilejul primei mele vizite în Armenia Sovietică, prietenul meu, pictorul Eduard Isabeghian, mi-a arătat printre altele și o serie de peisaje: printre ele niște stînci uriașe de forme nefirești, cu case plutind, parcă în aer.

— E o lucrare pentru un basm? — l-am întrebat.

— Ce basm! E după natură, mi-a răspuns Isabeghian.

— Imposibil, am exclamat.

Imposibil? Acum trebuia să cred. Doar îl puteam pipăi. Mai tîrziu un geolog mi-a explicat cum s-au format munții aceia stranii. Inchipuiți-vă în negura timpurilor un vulcan subteran care încearcă să-și croiască drum, aruncă limbi de foc și de lavă sub scoarța pămîntului, dar nu reușește să răzbată pînă la suprafață. Lava s-a pietrificat, apoi, de-a lungul veacurilor, a intervenit eroziunea care a dezgolit muntele descoperind limbile uriașe de lavă pietrificată. Alunecările din timpul eroziunii au depus uneori blocuri imense de piatră pe virful acelor limbi de lavă, sfidînd verosimilul și legile de echilibru. Atunci cînd oamenii preistorici au ridicat monumente megalitice, menhirele și dolmenele, ei s-au inspirat lăra doar și poate, după natură. Dar casele? Deasupra prăpăstiei, spre culmi, și-au făcut cuib vulturii. Deasupra vulturilor și-au durat case oamenii. Unul din exemplele cele mai caracteristice este, poate, satul Hintorezk. Cîteva sute de așezări între cer și pămînt. Astăzi, vechile vetre sînt părăsite. Pe vremuri ele au folosit ca refugiu împotriva invadatorilor. Vitejia muntenilor de pe aceste meleaguri e de domeniul legendei. Rămii uluit cînd aflî că acest sat pierdut în munți a dat, în timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei, opt generali Armatei Sovietice. O adevărată pepinieră de eroi!

★

Eroică este dealtfel aci și munca pașnică a oamenilor. Munca este o luptă continuă. Sudoarea frunții și agerimea minții sînt puse la grea încercare; trebuie să faci să rodească piatra. Totul este zămislit din piatră stearpă — și caisul și dudul, și smochinul, și vița de vie.

Răscolind cu plugul poșghia de pămînt, uneori țăranel se poticnește. Atunci se apleacă cu luare aminte căci nu întotdeauna e vorba de un bolovan. Poate fi și o comoară, un leu de bronz de acum 3.000 de ani, din timpul civilizației Urartiene. O piesă unică de o mare valoare istorică și estetică. Cum am văzut, de pildă, la muzeul din Goris, pe lingă multe alte obiecte similare și vase de pămînt ars. Săpăturile arheologice n-au început încă în această regiune. Muzeul din Goris este într-un fel abia „planul lucrărilor viitoare”. Dintr-un condei ai o schiță a preistoriei și istoriei. Începînd cu unelte din paleoliticul rudimentar și cu vase neolitice ce ating o adevărată desăvîrșire a formei, continuînd cu civilizația Urartiiană, contemporană cu civilizația miceniană, și culminînd apoi cu evul mediu care ne-a lăsat comori neprețuite de cultură. La Datev, nu departe de Goris, dincolo de valea Vorodanului —

deasupra unei prăpăstii înfricoșătoare — se află ruinele unei mănăstiri străvechi, una din primele universități ale poporului armean.

La Goris am fost oaspetele pictorului Ghevork Baronian care, cu „Skodița” lui, m-a făcut să cunosc toate serpentinele asfaltate din împrejurimi, să scormonesc tainicele frumuseți ale naturii. Eram într-un fund de vale. Urmăream firul jucăuș și limpede al apei. Deasupra noastră un petec de cer albastru încercuit de piscurile munților. Soarele ardea ca prins în lupă. Deodată, s-a dezlănțuit o ploaie torențială. Apoi, ca prin minune, totul s-a limpezit și norii pufosi ni s-au așezat pe umeri. Dacă-i dai puțin la o parte poți însă iar privi spre culmi și rămii cu gura căscată!.. Zăpădă! Și cînd te gîndești că totul se petrece la umbra unui smochin bătrîn.

Tovarășul Iehișe, socrul prietenului meu, ne invitase la masă. Mă interesez de munca lui de familie! Tov. Iehișe să aibă cel mult 55 de ani, uscățiv, cu ochii albaștri, părul blond albit pe alocuri, fața arsă de soare ca orice colhoznic care se

respectă. Specialitatea și pasiunea lui: apicultura. În jurul nostru se învîrtesc trei copii. Nu reprezintă însă decît o mostră a familiei, căci tov. Iehișe are zece copii. Opt fete și doi băieți. Dar unde sînt ceilalți? Sînt toți plecați. Să-i luăm la rînd: Seda e doctor ginecolog, Aida inginer agronom, Frida farmacistă. Alți patru sînt la facultate. Armenag studiază medicina, Melada fizico-matematicele, Lida agromonia și Larisa filologia.

— Și ceilalți trei? — întreb.

— Sigur că au să urmeze și ei studii universitare.

Acest sigur spus cu o convingere care nu admitea nici o umbră de îndoielă era grandios, epic. M-am gîndit la țăranel italian din Sicilia, analfabet, nomad, în căutare de lucru, blestemînd fiecare copil zămislit din sărăcie. M-am gîndit la țăranel francez ruinat de concurența „pieții comune”, arătîndu-și colții furcii.

Să-mi trăiești, tovarășe Iehișe cu toată familia, precum și puterea care ți-a dat atîta siguranță și încredere în prezent ca și în viitor.

Păstor din Goris

Desene de Cik Damadian

RIETENI

plastice

dramaturgului Evgheni Șvart, la teatrul „Sovremennik”. Acțiunea se brodează în jurul unei vechi legende. Autorul continuă linia tradițiilor revoluționare, a atitudinii foarte ascuțite împotriva vechilor moravuri. M-aș bucura dacă această piesă s-ar juca și la noi și mărturisesc că aș lucra cu plăcere la scenografia ei.

În cursul celor trei săptămîni petrecute în Uniunea Sovietică am călătorit mult: Moscova, Leningrad, Tallin, Riga și am avut întâlniri foarte interesante cu colegii sovietici. Graficianul Kibrik m-a invitat să-i vizitez atelierul. Am avut astfel ocazia, oferită destul de rar, de a asista la procesul de creație al unuia dintre marii graficieni sovietici. Kibrik lucrează acum la o serie de litografii pentru ilustrarea unei noi ediții a dramei „Boris Godunov” de Pușkin. M-a pus la curent cu întreaga-i muncă de laborator, mi-a arătat schițe, prime încercări, variante, mi-a împărtășit frământările sale pentru ilustrarea problematicii acestei opere puternice.

L-am revăzut de asemenea cu bucurie pe graficianul Vereiski, vechiul și bunul meu prieten, primul părinte al lui Vasili Tiorkin. S-a întors de curînd dintr-o lungă călătorie în Statele Unite, iar „reportajul” în imagini al acestei călătorii se și află expus la „Dom Kino” (Casa cinematografilor) din Moscova. Mi-a relatat despre discuțiile purtate cu artiștii plastici americani, despre creația acestora, în care realismul își face simțită prezența cu tot mai multă vigoare.

Vereiski, ca de altfel toți artiștii plastici sovietici, este preocupat în momentul de față de lucrările pe care le va prezenta la marea expoziție închinată celui de-al XXII-lea Congres al P.C.U.S. Pregătește pentru expoziție un ciclu de gravuri a căror tematică ține de amintirile personale ale artistului despre un sat din apropierea Leningradului unde și-a petrecut copilăria și unde l-a adus, cu ani mai tîrziu, războiul.

De altfel, juriul care va selecționa cele mai bune lucrări pentru expoziție, și-a și început activitatea, sub conducerea maestrului Ioganson.

Despre creația și sarcinile plasticii contemporane, despre dezvoltarea și preocupările tinerei generații de artiști plastici am purtat discuții nu numai cu Vereiski, ci și cu Jukov, Șmarinov și cu Alpatov, cu care am avut deosebită plăcere să mă întîlnesc la Casa de odihnă a creatorilor de artă de la Țindari, pe malul mării Baltice. La Țindari l-am avut ca vecin de cameră pe cunoscutul caricaturist danez Bidstrup, venit în Uniunea Sovietică cu întreaga-i familie — soția și cei trei copii. Îl întîlnisem cu cîteva zile mai înainte la vernisajul expoziției sale de la Ermitaj. În liniștea serilor de la Țindari, am găsit nenumărate subiecte de conversație: teatrul, cinematografia, Cosmosul, Gagarin, viața grea a artiștilor din lumea capitalistă, și... Cehov. Am vorbit de asemenea mult despre publicul sovietic, pe care am avut ocazia să-l cunosc o dată mai mult, cu prilejul deschiderii expoziției mele: un public competent, care știe să se entuziasmeze dar care este în același timp și un critic sever, un public care cere creatorului de artă să privească lumea cu inteligență și sensibilitate, să-i pătrundă cele mai adînci înțelesuri și să le redea cu talent și originalitate.

— o clădire

arhitectură.

le vieții artisti-

martor o impre-

produs deschi-

oziții retrospec-

lui Serghei Ko-

ei expoziții pro-

ducătoare atît

și prin forța

era acestui ma-

de la sfîrșitul

cecelea și ince-

zeci, forța cel-

marile persona-

versale.

al, viața cultu-

urmează cursul

luit. Am pro-

la mai multe

cu acest prilej

japonez „Ka-

Ceea ce mi-a

nt, a fost spec-

ol”, comedia

bine stră-

în cercuri

organizat re-

relațiilor

seamă a

ensul cel

mat cu o

ea în acest

aperiența

activitatea

și a auto-

țiilor ob-

m văzut

ărețe în-

i. Am vi-

seris pri-

egină a

și fiecare

de stră-

ora” stră-

al revo-

aptul că,

ătruns în

tic, acea-

nduirii so-

vestit în-

prul „Au-

a, trepi-

a oame-

în înfăp-

prins cu

te, prea

călătorie.

ne și fără

te aceste

ului este

ărui căl-

apul. Un

oaște-mă

unoșteam

și-l iu-

și muncii

acum în

ubim și

o singură

de cu-

BREVIAR

● Iată câteva dintre compozițiile muzicale consacrate Congresului al XXII-lea al P.C.U.S.: D. Șostacovici — Simfonia XII-a (Lenin); G. Sviridov — Oratoriul „Cei 12” (pe versuri de A. Blok); D. Kabalevski — Recviem pentru soliști, cor și orchestră în memoria soldaților căzuți în ultimul război mondial; V. Muradeli — opera „Octombrie”; R. Scedrin — opera „Nu numai dragoste” (după o povestire de S. Antonov); A. Hacıaturian — „Balada patriei” pentru soliști și orchestră

● Editura „Enciclopedia sovietică” va alcătui un îndreptar literar în 6 volume. Lucrarea va cuprinde 15.000 de articole privitoare la literatura universală, începând cu literatura antică și terminând cu literatura contemporană. Îndreptarul va fi alcătuit din informații biografice, articole de istorie literară pentru ficare țară în parte, precum și din note explicative la termenii de estetică și istorie literară.

● „Siberia mea”, așa se intitulează o culegere de povestiri, versuri și reportaje apărută la Novosibirsk. Autorii, cunoscuți prozatori și poeți sovietici, conturează în lucrările lor imaginea de azi a Siberiei.

● Redacția revistei „Otkiabr” a organizat o largă dezbateră în jurul ultimului volum (volumul III: 1941-1957) al „Istoriei literaturii sovietice ruse”. La discuții au luat parte G. Brovman, A. Vlasenko, V. Druzin, A. Sineavski, T. Trifonova, A. Dimșit și alții.

● „A patra generație” este titlul unui articol din „Literaturnaia gazeta”, semnat de Felix Kuznețov. Articolul trece în revistă activitatea tinerilor scriitori care au debutat în timpul literelor în ultimii 2-3 ani. Autorul definește profilul literar al acestei ultime generații de scriitori sovietici și locul pe care-l ocupă creația lor în istoria literaturii sovietice.

● Librăria leningrădeană „Cartea țării de democrație populară” organizează în prima și ultima săptămână a fiecărei luni „joile cărții”. Cu acest prilej, în localul librăriei au loc întâlniri cu cititorii, bibliotecarii și activiștii pe tărâm cultural dornci să cunoască viața literară din țările de democrație populară.

Linogravură de V. NIKOLSKI

UN PRINCIPIU RODNIC

Criticul sovietic G. Markov a publicat nu de mult în „Literaturnaia gazeta” un articol în care, pornind de la anumite impresii vii, personale, asupra realităților sovietice contemporane, a dezvoltat un principiu deosebit de fertil pentru înțelegerea artei contemporane, a marilor sale valori — și totodată util în prevenirea diverselor tendințe schematice, antiartistice.

Condiția formulată de criticul sovietic ține de însăși esența artei, de ceea ce este esențial în reflectarea prin artă a realităților contemporane. În puține cuvinte ideile lui G. Markov pot fi rezumate astfel: scriitorul, artistul — trebuie să înfățișeze nu numai rezultatul proceselor complexe și dramatice ce au loc în viață, ci — în primul rând — însăși aceste procese, să prezinte lucrurile în devenirea lor dialectică, în desfășurarea lor revoluționară, și nu în chip static și convențional, să arate nu numai ce a devenit un om, după numeroase și dramatice încercări, ci — în primul rând, întrucât din punctul de vedere al artei tocmai acest lucru este interesant — cum a izbutit să fie ceea ce este, ce greutate a trebuit să înfringă, cât de complex și uneori dramatic a fost drumul său spre victorie. Altfel opera respectivă va fi săracă și schematică.

Spunând că această cerință, formulată direct și acut, fără mari

pretenții teoretice, este o cerință obiectivă, de natură logică, ne referim și la faptul că spiritul pe care se întemeiază străbăte din plin marile opere realiste clasice și sovietice.

În acest sens realismul socialist continuă tradițiile marelui realism clasic, în primul rând ale realismului rus, care — prin opere de valoare veșnică, așa cum sînt cele ale lui L. N. Tolstoi reprezintă — după formularea lui Lenin — un pas înainte în dezvoltarea artistică a întregii omeniri. Finalul romanului „Război și pace” aduce, cum se știe, un sentiment de împăcare, de plenitudine care traduce în termenii artei miraculoasa capacitate de a se regenera a oamenilor, oricâte încercări tragice s-ar abate asupra lor. „Totul e bine cînd se sfîrșește cu bine” — așa se intitula prima variantă a romanului, oamenii își vindecă rănile oricît de dureroase, Natașa se căsătorește cu Bezuhov etc.

Dar acest final „fericit” nu-și arată întreaga semnificație decît dacă îl proiectăm pe fundalul vieții cotidiane, dramatice, pe fundalul acelor procese, înfîinț de complicate și surprinzătoare în dialectica lor, pe care Tolstoi le știe reda cu inegalabilă artă. În sine — „liniștirea” Natașei Rostova nu înseamnă nimic, iar pentru literatură ar prezenta un interes mediu. Dar cită „filozofie”, cît adevăr tulburător conține această „împăcare cu viața” cînd știm cît zăbucim a precedat-o, cîtă energie s-a consumat pentru a se ajunge aici, cînd știm că în afară de Bezuhov pentru Natașa a mai existat prințul Andrei. Necesitatea înfățișării vieții în procesul devenirii ei, nu așa cum pare a se fi cristalizat la un moment dat — iată marea lecție a artei clasice. O lecție pe care realismul socialist și-a însușit-o, și a făcut-o să rodească în opera scriitorilor revoluționari.

Ceea ce ne cucerește definitiv la lectura cărții lui Furmanov, „Cea-paev”, este adevărul cu care ne descrie încercările care-au modelat structura eroului principal. În ce-l privește pe Levinson, eroul năvelei „Înfrîngere” de A. Fadeev, ne interesează nu numai excepționalele sale însușiri de conducător, ci, în primul rând, felul în care acestea s-au format. Levinson nu are „temperament” de conducător — totuși el devine un conducător remarcabil, plin de autoritate și forță. Însemnătate artistică și, înosebi, însemnătate etică prezintă tocmai această devenire. Firește, nu trebuie să înțelegem condiția această ca pe o normă imuabilă, în sensul că scriitorul ar trebui neapărat să înfățișeze epicul devenirii, să urmărească, etapă cu etapă, gradual — procesul formării caracterului. Cel mai bun răspuns la o astfel de înțelegere limitată, îl constituie dealtfel chiar nuvela lui Fadeev Scriitorul nu descrie foarte pe larg cum a devenit Levinson conducător de detașament, nu relatează istoria lui Levinson (cum procedeză, de pildă, N. Ostrovski în „Așa s-a călîț oțelul”) dar sugerează mișcarea adîncă, procesul sufletesc și de gîndire — pe care se întemeiază reacțiile și actele lui Levinson (de pildă: ordinele sale hotărîte, pline de autoritate, dincolo de care nimeni — afară de cititor — nu poate să întrevadă nesiguranta, șovăirea — perfect stăpînite). Fie că ne referim la „Pe Donul liniștit”, „Cimentul”, „Pămînt destelenit” — fie la ultimele opere remarcabile ale literaturii sovietice: „Viii și morții” de K. S monov, „Faceți cunoștință, Baluev” de V. Kojevnikov, întîmpinăm aceeași concepție adînc realistă și revoluționară, în virtutea căreia literatura, pentru a impresiona, a convinge și a educa pe oameni trebuie să fie veridică, să înfățișeze dinamica însăși a vieții, procesul complex al devenirii și cristalizării caracterelor, realitatea în dezvoltarea ei revoluționară.

REVISTA REVISTELOR

Probleme de teatru și cinematografie nr. 2-1961

Reproducerea unui fragment dintr-un studiu publicat în revista sovietică „Teatr” — „Contemporaneitatea și critica noastră” — ne familiarizează cu unele probleme caracteristice legate de activitatea criticilor de artă. O idee de mult confirmată de experiență este aceea că de existența unui repertoriu de piese originale, strîns legate de contemporaneitate, răspunde în mare măsură, alături de dramaturgi și de teatre, critica. Aceasta presupune o critică atentă și principială. A dezvoltat estetica realismului socialist, a elaborat o teorie corespunzătoare, a făcut o critică profundă, a scris atrăgător înseamnă a acumula mijloace pentru a înrîuri dezvoltarea dramaturgiei și a teatrului contemporan.

O atenție deosebită ne solicită — între altele — studiul lui K. Rudnițki despre teatrul lui Pogodin. Cu o mare experiență de viață, sensibil la farmecul epocii, propus în dramaturgie din nevoia evidentă de a comunica imediat și viu. Pogodin a fost pus de la început în situația de a căuta noi forme de expresie. Dacă „reportajul teatral”, sub înfățișarea căruia a început să se afirme dramaturgia sa, a fost uneori deficitar prin caracterul fragmentar al construcției, el a reflectat totuși, foarte puternic, tendințele înnoitoare ale scriitorului. Tema dominantă, în multe din piesele lui Pogodin, e poezia muncii. Ea nu lipsește nici chiar din Aristocrații, unde se împletește cu altă mare temă, aceea a libertății. „Seniorii” lumii interlope sînt surprinși de autor în momentul dramatic

cînd cunosc tentația unei societăți superioare, în care munca creatoare înobilează omul și-i legitimează aspirațiile.

Interesante sînt observațiile lui Rudnițki în legătură cu trilogia despre Lenin. Piese care o compun nu sînt istorice, în accepția curentă a formulei. Chiar cînd se referă la unele evenimente istorice, acestea nu intră direct în țesătura dramatică a pieselor; de asemenea, personajele din jurul lui Lenin nu sînt „istorice”, cele mai multe fiind creația lui Pogodin, ca Ivan Șadrin — omul cu arma și ceasornicarul din „Orologiul Kremlinului”. Avem aici un fel caracteristic de a face istorie. Nu e, cum s-ar putea crede, o încercare formală de a adăuga ceva personalității lui Lenin, ci un mod de a reliefa o personalitate colosală, pe date oarecum „inedite”. În sensul acesta s-ar putea spune că autorul l-a introdus pe Lenin în mijlocul a trei dramaturgii diferite. Dar cu prezența lui Lenin se clarifică semnificația dramelor și se subliniază, într-un chip original, noblețea sa umană, legătura sa indisolubilă cu poporul, spiritul vremii și problematica ei cea mai acută.

Un articol remarcabil semnează S. Freilih. Studiind specificul cinematografului în raport cu arta teatrului, cu literatura, cu muzica și cu artele plastice, autorul definește, cu finețe, modalitatea estetică a cinematografului.

O serie de cronici completează substanțial revista.

Viața literară sovietică nr. 4-1961

A. V. Prohorova analizează o seamă de trăsături ale creației lui Leonid Leonov. Aflăm astfel că după un debut agitat, caracterizat prin inspirație livrescă și un exces de fantezie, Leonov abordează tema Revoluției în raporturile sale complexe cu vechile rînduiri rurale. E momentul apariției „Rupturii din Petusihinsk”. Recu-

noașterea și prețuirea i-o va aduce scriitorului anul 1924 cu Bursucii, în care tema Revoluției, reluată cu o înțelegere mai profundă a vieții și cu o experiență artistică mai întinsă, își va găsi de astă dată o realizare strălucită. Cu Ruptura se afirmă linia realistă a creației sale, iar cu Bursucii se consolidează. Anvergura epică, cizelarea artistică dau cărții valoarea festivă a unei consacării. Cu Soti, pentru prima oară în opera lui Leonov se încadrează, pe locul personajului central, eroul construcției socialiste. De acum înainte, în Skutarevski, în Drumul spre Ocean, în Pădurea rusă, orînduirea sovietică este înfățișată din punctul de vedere al justetei ei istorice, ca o etapă inevitabilă, necesară, logică. Lunca Zinkăi, rîul Soti, pădurea — mari simboluri ale caracterului rus colaborează la un sistem de semnificații cu care se proclamă permanența unei uriașe forțe de reînnoire socială și înălțimea unui nou ideal moral.

Într-un alt articol, V. Kemianov definește caracterul tragic al lui Grigori Melchov. Kemianov înbogățește substanțial interpretarea tradițională a eroului solohovian ca un om pe care pozitia echivocă a categoriei sale sociale îl condamnă la eșec social și moral, încercînd să descifreze suportul filozofic al tragediei. Raporturile dintre individ și istorie, ciocnirea dintre morala dubioasă a lumii vechi și umanismul proletar în formele lui cele mai întransigente, contradicția dintre o conștiință inferioară și o societate superioară e chiar din momentul apariției sale, greșeala tragică de a pune o voință ariacă în slujba unei cauze istoricește condamnate și nructic pierdute, contribuie la luminarea semnificațiilor filozofice ale enoneei.

La rubrica Discuții — știri despre unele probleme de istorie literară. Interesantă și contribuția lui Eliasevici despre necesitatea unor noi forme de creație, levate, firește, organic de obligația de a exorima în mod original ceea ce este nou în societatea sovietică.

Alexandru Sever

Lucian Paicu

FILMUL

In plin sezon estival, platourile de filmare nu știu ce-i odihna

Mai întâi, „Mosfilm”. Anul acesta un număr de 26 de filme artistice poartă sau vor purta cunoscuta emblemă a marelui studio moscovit, statuia Verei Mușina înfățișând muncitorul și colhoznicul. Printre peliculele în curs de turnare amintim mai întâi comedia „Prietenul nostru comun”, realizată de Ivan Piriiev și filmul cu peliculă lată al regizorului Grigori Roșal, „Șeșecata demenților”, care-l are ca protagonist pe Serghei Bondarcink.

Paralel cu acest rol, Bondarcink lucrează actualmente la „Mosfilm” și ca regizor al marii epopei cinematografice în trei serii „Război și pace”. Popularul Nikolai Kriucikov filmează într-unul din rolurile principale din „Alionka”, realizat de regizorul B. Barnet după scenariul lui Serghei Antonov. Eroina filmului este interpretată de Natașa Ovodova, o școlăriță din clasa a doua.

Printre cele 12 producții din acest an ale altui celebru studio moscovit — „Maxim Gorki” — cităm noua realizare a regizorului Lev Kulidjanov, „Pe atunci erau numai păduri”, apoi ecranizarea după povestirea lui Gogol „La noaptea de ajun”, la care lucrează A. Bou, „Sub Moscova” (despre viața muncitorilor de la metrou), la care colaborează scenaristul E. Gabrilovici și regizorul I. Gurin, precum și „Oameni și fiare”, pe care-l turnează Serghei Gherasimov, după un scenariu propriu.

În studiourile leningradene se află în pregătire mai multe filme cu tematică contemporană: „Zile de lucru și sărbători”, „Sint un om norocos”, „Fata cu care am fost prieten”, „Omul-omâmbie” ș.a.

Cineștii din Kiev, ale căror filme consacrate tineretului se bucură de multă popularitate, pregătesc și de astă dată câteva surprize plăcute spectatorilor, cu comedii „De ziua ta”, „Unde locuiește fericirea”

Spectatorii așteaptă întotdeauna cu interes vești despre activitatea, despre proiectele actorilor și regizorilor preferați. Din multitudinea informațiilor relatate de ziare cu prilejul recentului Festival de la Moscova, admiratorii lui Alexei Batalov au reținut-o fără îndoială și pe aceea că, după o oarecare absență, actorul a revenit pe platourile de filmare pentru a interpreta rolul unui savant atomist. Răspunzând îndreptățitei curiozități a cititorilor cinefili, îi vom informa dar despre filmele aflate în lucru în câteva din cele 39 de studiouri cinematografice din Uniunea Sovietică.

și „Regina coloanei de aprovizionare”. Tot la Kiev e în curs de turnare primul film ucrainean cu peliculă lată, „Legea Antarcticii”. Este relatarea cinematografică a unei întâmplări reale petrecute nu de mult pe cel de-al șaselea continent, când exploratorii sovietici au salvat viața unor oameni de știință belgieni. Cea mai mare parte a acestui film este realizată pe culmile înzăpezite ale Elbrusului.

Studioul din Riga găzduiește în momentul de față

trei cunoscuți actori moscoviți: Mark Bernes, Serghei Filippov și P. Springfeld. Cei trei actori filmează în rolurile principale ale comediei letone „Trei sprezece”. Tot la Riga se realizează „Înflorește salcia singuratică”, după scenariul dramaturgului Gunar Priede. Este un film despre dragoste și prietenie, interpretat în întregime de tineri care debutează în cinematografie: regizorul și operatorul sînt proaspeți absolvenți ai Institutului unional de cinematografie iar protagonistul, Maia Seglina, este elevă a școlii de coregrafie din Riga.

Un scurt popas și în studioul „Uzbekfilm” din Tașkent. Pe platoul de filmare se turnează ultimele secvențe din „Drum dincolo de orizont”. Figura eroinei principale a fost inspirată de cunoscuta mecanizatoare Tursunoi Ahunova, Eroina a Muncii Socialiste. Filmul este regizat de Iuri Agzamov și are ca interpretă pe talentata actriță R. Riznuhamedova. De curând, regizorul L. Faiziev a terminat la „Uzbekfilm” și „Pasăre micuță”, o adaptare după nvela scriitorului A. Kahhar.

Evident, cele relatate n-au putut cuprinde decât o frântură din intensa activitate desfășurată în studiourile cinematografice presărate pe uriașul teritoriu al Uniunii Sovietice, unde sute de cinești lucrează cu pasiune și fantezie.

IA SAVVINA

De la ziaristică la rolul „Norei”

În cursul ultimei stagiuni teatrale s-a vorbit mult la Moscova despre tinăra actriță Ia Savvina, interpreta „Norei” la teatrul „Mossoviet”. Pe o scenă unde joacă actori consacrați ca Nikolai Mordvinov, Vera Marețkaia, R. Pliatt, L. Orlova, a debutat anul acesta în rolul de complexă trăire interioară al eroinei lui Ibsen, actrița amatoare Ia Savvina.

Un articol apărut acum cîțva timp în revista „Teatr” se referea la marele succes reformat de tinăra interpretă, succes care a dus — după autorul articolului — la crearea unei adevărate legende a Savvinei-Nora. Naturalitatea jocului ei și suflul contemporan pe care-l imprimă dramei psihologice a Norei au adus o notă inedită în spectacolul teatrului „Mossoviet”.

Cine este de fapt actrița amatoare Ia Savvina? Telespectatorii sovietici ca și ascultătorii emisiunilor postului de radio Moscova au avut de multe ori prilejul să urmărească, în cadrul emisiunilor de reportaj, articolele ziaristei Ia Savvina. Căci profesiunea de bază a Savvinei este ziaristica. Tinăra actriță a absolvit acum trei ani facultatea de ziaristică a Universității Lomonosov din Moscova. De atunci colaborează la diferite publicații, la radio și televiziune. Ia Savvina este un reporter talentat. Dar cea mai mare pasiune a ei este teatrul, pe care-l socotește însăși rațiunea ei de a fi.

Să dăm cuvîntul ziaristei Savvina pentru a ne-o prezenta pe cealaltă Savvina — actrița.

„A vorbi despre mine înseamnă a vorbi despre eroinele a căror viață am trăit-o pe scenă în acești ani.

Am făcut cunoștință cu dificila, interesanta viață de actor odată cu rolul Lidei Matisova, eroina piesei „O astfel de iubire” de scriitorul ceh P. Kogout, pe care am interpretat-o la teatrul Universității din Moscova. Lida Matisova este o femeie modernă. De aceea caracterul, destinul ei imj erau apropiate. Tîn foarte mult la acest personaj pe care cred că n-am să-l uit niciodată, căci primul rol este ca și prima iubire. Și astăzi, după mai bine de trei ani, joc cu multă plăcere în această piesă pe care o iubesc pentru ideile ei de un profund umanism.

După prima experiență în teatru am fost solicitată să interpretez rolul Annei Serghieevna în filmul „Doamna cu cățelul”. Mi-am dat seama din capul locului că n-aș putea întruhipa această eroină din veacul trecut fără a imprima dramei ei semnificații contemporane. Subiectul nuvelei lui Cehov, e simplu și, totuși, de o mare profunzime. Scriitorul a dat glas unei dragoste adevărate, fără de care nu pot fi concepute nici faptele de eroism, nici munca obișnuită a omului. Iată prin ce mi se pare contemporană această povestire. Trebuie să mărturisesc că e o mare fericire să lucrezi cu regizorul Iosif Heifit.

După „Doamna cu cățelul” am interpretat rolul principal în „Sfioasă”, o ecranizare după romanul lui Dostoievski, incarnînd o femeie care se ridică împotriva minciunii, a ipocriziei societății în mijlocul căreia trăiește. Personajul acesta m-a ajutat s-o înțeleg și pe Nora lui Ibsen, noul meu rol în teatru, pe scena „Mossovietului”.

Nora, micuța norvegiană cu un nume atât de frumos, e aproape contemporană cu Anna Serghieevna, eroina nuvelei lui Cehov. Soție și mamă iubitoare, indolenta „păpușă”, „ve-verita” ale cărei gânduri și a cărei inimă au aparținut numai căminului, familiei ei, pleacă pînă la urmă de acasă, pentru a scăpa de egoismul, bigotismul și fătarnicia societății burgheze, a cărei personificare este soțul ei.

Acesta este ultimul meu rol. Cînd am început să-l studiez mi s-a părut de cea mai mare însemnătate să pot da spectatorilor, răspuns la întrebarea: ce a însemnat plecarea Norei, pe ce se întemeiază conflictul piesei? Se spune că marile actrițe Duse și Komissarjevskaja justificau acest gest prin dreptul femeii la libertate. La vremea lor, problema emancipării femeii era extrem de acută. Acum, nu mai e de ajuns a prezenta astfel lucrurile. Drama Norei trebuie înfățișată cu mai multă profunzime. Am încercat deci să explic plecarea Norei ca o afirmare a libertății, a cinstei și înaltei morale a unui om care detestă principiile meschine ale orînduirii burgheze.

Acestea sînt rolurile mele. Primesc multe scrisori de la spectatori. Imi scriu despre personajele interpretate, mă întrebă despre planurile de viitor. Ce-mi doresc? Ca fiecare nouă eroină pe care am s-o întruhipez să fie apropiată de spectatori, ca aceștia s-o înțelegă, s-o iubească.”

Un nou documentar

„Nichita Sergheevici al nostru”

Studioul central de filme documentare din Moscova a terminat recent un documentar de lung metraj consacrat lui Nikita Sergheevici Hrușciiov. Filmul se numește „Naș Nikita Sergheevici” (Nikita Sergheevici al nostru) și oglindește activitatea multilaterală a remarcabilului conducător al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice și guvernului sovietic în perioada antebelică, în anii Marelui Război pentru Apărarea Patriei și în anii construcției pașnice.

Cu multă căldură și profunzime este înfățișată în film activitatea neobosită a lui Nikita Sergheevici Hrușciiov în lupta pentru pace, legătura sa indisolubilă cu poporul.

Autorii filmului sînt scriitorul V. Zaharcenko și regizorul I. Setkina.

Actrița sovietică Leila Abashidze și regizorul Mircea Dragan, regizorul filmului „Setea”.

Ecouri de după Festival

Schimburi de filme, coproducții...

Festivalul de la Moscova a prilejuit importante contacte între cineștii sovietici și străini. Discuțiile purtate au dus la încheierea unor înțelegeri pentru schimburi de filme și la stabilirea premizelor pentru realizarea unor noi coproducții. Directorul firmei franceze „Arion-film”, a discutat astfel cu conducerea studiourilor „Mosfilm” despre colaborarea unor stele ale baletului sovietic și francez la filmul „Spărgătorul de nuci”. Un alt producător francez, Alexandre Kamenka, directorul firmei „Alcam-Film” a dus

și el tratative cu cineștii sovietici în vederea unei coproducții.

Regizorul Giuseppe de Santis participă, alături de dramaturgul Ennio de Concini și de scriitorul sovietic Viktor Nekrasov, la redactarea scenariului primei coproducții sovieto-italiene, care va prezenta lupta partizanilor sovietici, polonezi și italieni împotriva fascismului. De Santis va semna și regia filmului; exteriorele vor fi turnate în Uniunea Sovietică, Italia și Polonia. La rîndul său, cunoscutul actor și regizor Eduardo de Filippo se pre-

gătește să colaboreze cu cineștii sovietici la un alt film.

Serghei Gherasimov va colabora cu un grup de cinești ai studiourilor „Dela” (R.D. Germană) la realizarea unei coproducții inspirate din destinul generației vîrstnice și acela al tinerei generații a vremii noastre. Cu cineștii sovietici colaborează de asemenea scenaristul englez Herbert Marshall și scriitorul american Mitchell Wilson, care scrie scenariul viitorului film inspirat de cartea sa „Întîlnire pe un meridian îndepărtat”.

Meci de antrenament între „piticii” clubului „Torpedo” din Moscova

A. R. L. U. S.

BUCUREȘTI

Legături științifice

Comisiile A.R.L.U.S. din instituțiile științifice sprijină schimbul de păreri prin corespondență, publicații și alte materiale — formă utilă de întărire a legăturilor ce unesc pe oamenii de știință din țara noastră și savanții sovietici. La Muzeul de istorie naturală „Gr. Antipa” din București, 22 de cercetători întrețin legături cu un număr de 38 de specialiști din 16 instituții științifice sovietice. Colecțiile secției de geologie și paleontologie ale Muzeului au fost cercetate de paleontologul N. K. Vereșciaghin de la Institutul de zoologie al Academiei de Științe a U.R.S.S. din Leningrad. Liudmila Alexeeva de la Institutul de geologie al Academiei de Științe a U.R.S.S. a studiat colecțiile paleontologice iar profesorul V. I. Gromov s-a ocupat și el de colecțiile științifice ale Muzeului nostru.

Cercetătorii români întrețin un schimb de lucrări și materiale cu prof. V. V. Lomacikina și cu profesorul V. I. Jadin de la Institutul de zoologie al Academiei de Științe a U.R.S.S., care au vizitat Muzeul și cu profesorul A. N. Svetovidov care a fost pentru studii de două ori în țara noastră. Cercetătorii Muzeului sunt de asemenea în legătură cu profesorii L. A. Zenkevici, V. Nikitin, C. G. Abrikosov, I. A. Birstein de la Universitatea Lomonosov din Moscova. Prof. G. V. Nikolski a ținut o conferință la Muzeul nostru. Ne-au mai vizitat țara, studiind colecțiile științifice ale Muzeului, K. A. Vinogradov, profesor de biologie la Universitatea din Odesa, V. A. Vodeanitski, membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S., directorul

Stațiunii biologice din Sevastopol și A. N. Dolgopolskaia, specialist în crustacee de la aceeași stațiune.

Secția de entomologie a primit un prețios ajutor științific din partea secției similare a Institutului de zoologie al Academiei de Științe a U.R.S.S. condusă de prof. V. V. Popov.

Un schimb susținut de corespondență, publicații și materiale are loc cu profesorii A. N. Kiricenکو, membru al Academiei de Științe a U.R.S.S., A. A. Stakelberg, M. N. Nikolskaia, D. M. Steinberg și alții. Entomologii Muzeului mai întrețin legături de documentare cu specialiștii A. Z. Osiciniuk și V. G. Pucikov de la Institutul de zoologie al Academiei de Științe din R.S.S. Ucraineană. Alte secții ale Muzeului întrețin legături cu I. M. Diharev, profesor la Institutul de zoologie al Academiei de Științe a U.R.S.S., I. Ganea și M. I. Lozan de la filiala moldovenească a Academiei de Științe a U.R.S.S. din Chișinău, I. F. Strautman și K. A. Tatarinov de la Universitatea din Lvov.

Recent înființată, secția de botanică a primit un sprijin prețios din partea prof. M. P. Tomlin, membru corespondent al Academiei de Științe din R.S.S. Bielorusă, care a trimis, printre altele, și un bogat ierbar.

Victoria Iuga-Raica

șef de secție la Muzeul de istorie naturală „Gr. Antipa”

IAȘI

Recent a avut loc o ședință a Consiliului orașenesc A.R.L.U.S.-Iași la care au participat membrii Consiliului orașenesc și un număr de 54 de președinți de comisii. Darea de seamă asupra activității depuse în perioada examinată a fost prezentată de prof. univ. Vasile Negru, vicepreședinte al Consiliului orașenesc. Cu același prilej a fost discutat și planul de muncă pe trimestrul al treilea.

La discuții au luat parte prof. univ. Ana Cafencu, Ioan Gavrilescu, notar de stat, Constantin Cucu, președintele comisiei A.R.L.U.S. de la I.C.I.L.-Iași, C. Niculescu de la I.T.B.-Iași, Ecaterina Olaru, responsabilă Casei prieteniei romino-sovietice etc. A mai luat cuvântul I. Seleanu, vicepreședinte al Consiliului regional A.R.L.U.S.-Iași care a subliniat succesele dobândite în muncă și a făcut o serie de propuneri pentru îmbunătățirea și dezvoltarea activității Consiliului orașenesc, în viitor.

Din conținutul dării de seamă a reieșit o vădită îmbunătățire a activității Consiliului orașenesc, care în cursul trimestrului al doilea a izbutit să stringă în jurul său un larg activ obșteșc ce a sprijinit permanent activitatea comisiilor A.R.L.U.S. din instituții și întreprinderi.

În cuvântul de închidere, președintele Consiliului orașenesc, Constantin Surugiu, a apreciat ca pozitiv activitatea desfășurată până în prezent de către comisiile A.R.L.U.S. și a chemat pe cei prezenți la muncă hotărâtă pentru realizarea sarcinilor prevăzute în planul de muncă pe trimestrul al treilea al acestui an.

Ilie Guzu

secretar al Consiliului regional A.R.L.U.S.-Iași

Moda

Ce se poartă la Moscova

Rochie elegantă din poplin imprimat. Minecile chimonio, scurte. Fusta în cute lejere.

Ansamblu de plajă. Costumul întreg este confecționat dintr-un material imprimat. Este completat de un halat ușor, dintr-o țesătură de bumbac.

Rochie de seară din mătase vegetală. Corsajul strimt, cu decolteu mare. Fusta dreaptă, ușor drapată în față. Faldurile sînt fixate în talie cu o broșă.

Rochie din două piese. Jacheta ușor cambrată, cu mineci largi, pină la cot, brodată. Fusta dreaptă, de asemenea brodată.

Poșta redacției

ION URȘU, com. Șişești, raionul Turnu Severin: Sezisarea dv. a fost transmisă Direcției difuzării presei și credem că în scurt timp veți primi răspunsul.

TEODOR MOȘANU, Fabrica de rulmenți, Birlad: Vă putem comunica adresa unei muncitoare de la uzina constructoare de mașini din Sverdlovsk („Uralmaș”). Se numește Tamara Somova, are 20 ani și este frezoare. Scrieți-i pe adresa: Viz.

ulița Zavodskaia nr. 19-A kv. 11, Sverdlovsk, Ural.

CORNEL BALĂȘOIU, Slatina: Vă transmitem adresa unei tinere vinzătoare din orașul Stalino, care urmează și cursurile serale: Galina Șurupova, ulița Pușkinskaia, dom. nr. 109, gorod Stalino, Ukrainskaia S.S.R.

A. SZABO, Cluj: Vi se vor trimite exemplarele cerute.

SCRISORI din U.R.S.S.

Doresc să am prieteni în România

Am 18 ani și lucrez la uzina metalurgică „I. V. Stalin” din orașul Stalino. Dresc să am prieteni în țara dumneavoastră, care mă interesează mult.

VALENTIN MIHALEV
Stalino 62, ul. Iziumskaia
32, kv. 17

Am vizitat minunata dv. țară

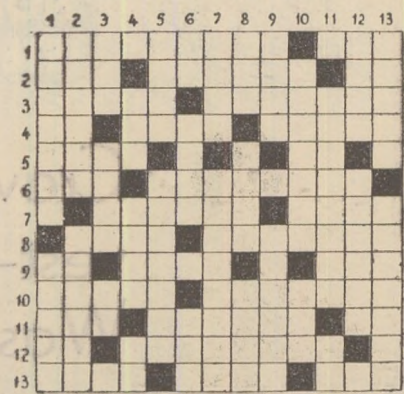
Sînt maistru constructor și urmez la cursul seral facultatea de Istorie a artelor a universității „A. M. Gorki” din Ural.

În cursul acestei veri am vizitat, cu un grup de turiști, minunata dv. țară. M-am întors acasă cu o sumedenie de impresii de neuitat. Aș dori să corespond, în limba rusă și engleză, cu tinerii din România.

ANATOLI POREADIN
Sverdlovsk 10, ul. Injernaia 16, kv. 2

MARINĂ

ORIZONTAL: 1) Scriitor sovietic, autorul piesei „Pentru cei de pe mare” — Bazin cu diguri, la mare 2) Munte în insula Creta — Scriitor sovietic, autorul romanului „Drumul spre ocean” — Ruteniu 3) Apa mării la... vertical — Mișcat de valurile mării 4) Diogene îl căuta și Oedip l-a găsit — Vislă — Se ivește 5) Haina... din garderobă! — Ovidiu (abr.) 6) Plasă de prins peste — Pasăre marină, căreia Maxim Gorki i-a dedicat unul din poemele sale. 7) Scriitor sovietic, autorul romanului „O pinză în depărtare” — Face asigurări. 8) Bășici de aer în apă — Lăsarea pe apă a unui vas nou construit (pl.). 9) În călă! — A se mișca din loc — Crustaceu. 10) Anticii colindători ai mărilor — Bine cunoscut. 11) Interjecție — Corăbieri — Articol 12) Literă cirilică — Marinar. 13) Nave — Strășnic (reg) — Marea sau oceanul

VERTICAL: 1) Tărm de mare — Scriitor clasic rus, autorul piesei „Pescărușul” 2) Scriitor sovietic, autorul romanului de aventuri „Taina celor două oceane” — Cea mai mare din mare. 3) Pui de talaz — Oraș la Marea Caspică (U.R.S.S.) — Dumnea-locul Papagal din Brazilia — „Alimentară” verzețelor — M. 5) Nume feminin — Peștișor de mare întreb-

ințat de obicei ca nadă. 6) În oceane l — Măsură marină — Fir, 7) Barcă ușoară — Scriitor sovietic, autorul romanului „Oraș la mare”. 8) Morfeu... fabricat în țară — Vas de navigație — Diminutiv din Ioana 9) Faimă, modă — Celulă nervoasă. 10) Un vapor pentru copii — Povestire fabuloasă. 11) Pescari cu năvod — Apucă. 12) Orele de plecare și de sosire ale trenurilor, vapoarelor etc. — Așa cum este la gust apa mării. 13) Ambarcație rapidă — Insulă în marea Mediterană, patria lui Arhimede.

UMOR

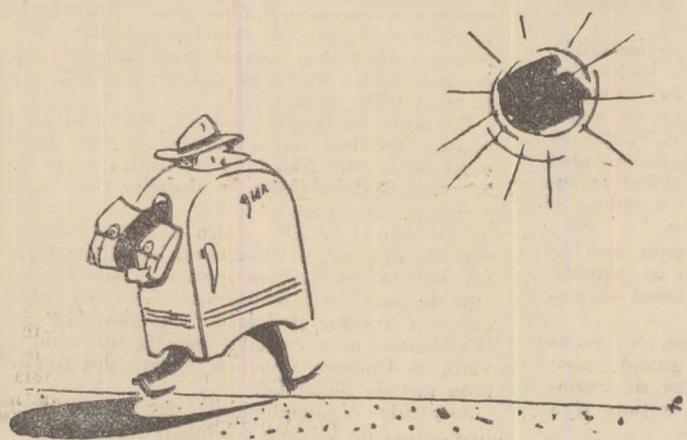
Înainte de lovitura de pedeapsă:
— Calculează te rog repede dincotro o să vină mingea...
Desen de V. Tiukavin și L. Zarecki

Perseverență...
Desen de I. Naumov

Fără cuvinte.
Desen de L. Golubev

Au venit căldurile!

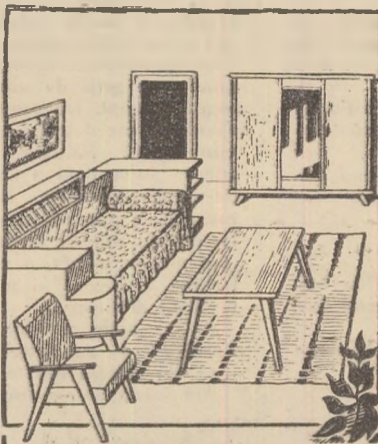
Desen de A. Kurițin

SLĂNIC
HEBE
MALNAȘ
CĂCIULATA
VILCELE
LIPOVA

In fiecare
sticlă, un izvor
de sănătate!

Beti APE
MINERALE
NATURALE

De vânzare în magazinele alimentare,
restaurante, centre de cura și răcoritoare

MOBILĂ DE LUX
ÎN FURNIR DE NUG,
LA COMANDĂ

TAPIȚERIE
ORIGINE LUCRĂRI

TÎMPLĂRIE
ȘI BINALE
ORIGINE LUCRĂRI

Calitatea lucrărilor
ireproșabilă

EXECUTĂ
I.I.L. MĂGURA
ȘIMLEUL-SILVANIEI
Regiunea CRIȘANA

U.R.C.M.
Regiunea Mureș -
Autonomă Maghiară
TG. MUREȘ
Str. Petofi Nr. 2

EXECUTA ȘI DESFACE
PRIN MAGAZINELE SALE

- obiecte decorative și mobilier mic, sculptat, pictat, pirogravat
- jucării și bibelouri din lemn
- ceramică neagră
- coșoare
- țesături simple din bumbac, în cinepă
- fețe de masă și cuverturi
- dantelarie broderii

LEGUME ȘI FRUCTE

conservate prin frig, în vrac, ambalate în cutii de carton, saci de hîrtie, oferă:

I.I.S. ANTREFRIG, strada Fîntînica nr. 36, raionul 23 August, București

consumatorilor colectivi (spitale-cantine) din București și provincie, la prețuri convenabile:

- roșii
- mazăre boabe
- țasole verde
- dovlecei de umplut
- dovlecei cu floare
- bame
- ardei întregi de umplut
- ardei tocați
- prune pentru compot
- vișine pentru compot

Informații telefonice: 12.89.10

Cravaşa vest-berlineză a Washingtonului

În ultimele zile, în capitalele ţărilor din blocul nord-atlantic se observă o febrilă activitate militară şi diplomatică. „Occidentul îşi dezmoşteşte muşchii în legătură cu criza berlineză” — a remarcat Baldwin, observatorul militar al ziarului „New York Times”.

Semnalul a fost dat de la Washington. La 22 iulie, secretarul de stat al S.U.A., Rusk, a avut o consfătuire cu reprezentanţii diplomaţilor ai Angliei, Franţei şi R.F.G., iar ministrul de război al S.U.A., MacNamara, însoţit de preşedintele grupului mixt de şefi ai statelor majore şi de o întreagă suită de militari şi diplomaţi, a făcut o vizită la Paris şi Londra unde a avut convorbiri cu comandamentul N.A.T.O. şi cu ministrul de război al Angliei, Watkinson.

Deşi n-a fost dat publicităţii nici un comunicat oficial despre cuprinsul şi rezultatele acestor tratative, obiectul lor nu este de fel secret. E vorba despre o intensificare continuă a cursei înarmărilor, în care Washingtonul caută să-i atragă tot mai mult pe partenerii săi din N.A.T.O.

Politica cursei înarmărilor nu s-a bucurat niciodată de popularitate în sinul opiniei publice din ţările participante la blocul nord-atlantic. În ultimul timp, presiunea exercitată de opinia publică şi dificultăţile economice au silit o serie de guverne din ţările N.A.T.O. să adopte o poziţie negativă faţă de încercările Washingtonului de a impune acestor ţări noi poveri militare. Încordarea artificială a vieţii publice internaţionale stîrnită de refuzul Occidentului de a lichida urmările celui de al doilea război mondial, de a pune capăt situaţiei anormale care s-a creat în Berlinul occidental, convine cum nu se poate mai bine cercurilor conducătoare din S.U.A.

S-ar părea că-i vorba de un paradox, dar cu cît politicienii de la Washington fac mai mult caz de „primejdia” care ar ameninţa Berlinul occidental, cu atît mai mult confirmă că nu există o asemenea primejdie. În acest sens este extrem de semnificativ un articol publicat de James Reston în „New York Times”. Reston scrie: „Săptămîna aceasta, de la Pentagon s-a auzit un răpăit de tobă atît de puternic încît a acoperit ceea ce se petrece în realitate în legătură cu Berlinul... În momentul de faţă, problema Berlinului este privită aici nu ca un caz militar extrem, ci ca o posibilitate politică”.

Despre ce posibilitate este vorba? Reston arată fără ocol că problema Berlinului a dat Washingtonului o cravaşa cu ajutorul căreia el nădăjduieşte să silească ţările vest-europene să-şi deschidă punga şi să mîne spre ţărmurile Rinului alte divizii ale N.A.T.O. La rîndul său, Raymond, un coleg al lui Reston de la „New York Times” precizează că e vorba, în special, de o redistribuire a contribuţiilor la aşa numitul fond al „infrastructurii” pentru finanţarea cursei înarmărilor. Se crede că în conformitate cu noul program cota S.U.A. va fi de 30,8 la sută din bugetul comun al „infrastructurii”, faţă de 43,6 la sută mai înainte. Diferenţa va fi acoperită, desigur, de celelalte treisprezece ţări ale N.A.T.O.

Dar aceasta este numai latura financiară a problemei. S.U.A. mai cere ca Franţa şi în special Anglia să-şi sporească considerabil efectivul trupelor lor de ocupaţie din Germania occidentală, ca Olanda să transfere unităţi combatante pe poziţiile din apropierea Hamburgului iar belgienii să se deplaseze spre Rin. În plus, Washingtonul cere unor aliaţi atlantici să modifice legile care reglementează durata serviciului militar spre a putea primi din parte-le mai multă carne de tun. Guvernării americani spulberă obiecţiunile partenerilor, întemeiate pe dificultăţile economice pricinuite de sporirea efectivelor forţelor armate, cu ajutorul a două argumente: cursa înarmărilor — afirmă ei — este un rău necesar, întrucît în faţa primejdiei sovietice e nevoie de fermitate; iar în al doilea rînd, pentru întreţinerea trupelor voastre de ocupaţie va plăti Germania occidentală.

Dar amîndouă aceste afirmaţii sînt la fel de departe de adevăr ca cerul de pămînt. Basmul despre „ameninţarea sovietică” nu mai produce de multă vreme impresie în Europa occidentală, dat fiind că această „ameninţare” este pur şi simplu inexistentă. Nu din întimplare, planul sovietic de transformare a Berlinului occidental într-un oraş liber demilitarizat se bucură pe zi ce trece de tot mai multă popularitate. Şi la fel de neîntemeiate sînt şi speranţele în generozitatea Bonnului, care cere stăruitor ca puterile occidentale să superte cheltuielile de ocupaţie.

Cercurile imperialiste din S.U.A. doresc ca, fluturînd cravaşa berlineză, să prindă dintr-o dată doi sau mai exact trei iepuri. Mai întîi, intensifică cursa înarmărilor înăuntrul Statelor Unite. În al doilea rînd, cercurile imperialiste americane exercită presiuni asupra aliaţilor S.U.A. din N.A.T.O., pentru ca ei să urmeze acelaşi curs. Şi, în sfîrşit, Washingtonul intenţionează să folosească această cravaşa drept unealtă a politicii „de pe poziţii de forţă” faţă de Uniunea Sovietică. Această zăngănire a armelor şi dolarilor dovedeşte că cei de la Washington n-au renunţat încă la iluzia de a putea vorbi cu Uniunea Sovietică nu pe calea tratativilor, ci prim metoda dictatului.

Socotilele Washingtonului sînt făcute însă fără a ţine seama de uriaşele schimbări survenite în lume şi de aceea nu pot avea mai mulţi sorţi de izbîndă decît de atîtea alte ori în ultimul timp.

S. M.

În toată lumea mai acute crize politice, comentatorii de politică externă remarcă întotdeauna netulburatul calm al sovieticilor. Acesta vine, desigur, din dorinţa de a rezolva litigiile pe cale paşnică, pe calea negocierilor, din dorinţa de a asigura cu orice preţ triumful raţiunii. Dar se reazimă, se înţelege, şi pe uriaşa forţă militară a U.R.S.S.

În această ordine de idei, am socotit că cititorii noştri ar citi cu interes un reportaj despre o unitate de rachete sovietice, pe care-l reproducem după revista „Ogoniok”.

Racheta îşi atinge ţinta

Drumul ducea spre o poartă mare. După ce ne-a controlat cu grijă actele, sentinela ne-a lăsat să intrăm.

Ofiţerul Bogomolov, comandantul unei subunităţi de rachete a trupelor de apărare antiaeriană, un om de talie mijlocie, voinic, ars de soare, cu timple cărunte, ne-a întâmpinat prietenos.

La rugămintea noastră ne-a condus spre poziţia de tragere. Ardeam de nerăbdare să vedem rachetele, această armă modernă atît de înfricoşătoare. Dar ne-am pomenit, nedumeriţi, într-o pajişte inverzită lângă care, în umbra copacilor, se aciuaseră nişte construcţii minuscule.

— Dar unde s rachetele ?

— Aici, în faţa dumneavoastră !

Acoperite cu prelate, rachetele erau greu de băgat în seamă, aveau o înfăţişare cum nu se poate mai paşnică.

Dar iată că una din foile de cort a fost dată de o parte şi ceea ce-am văzut ne-a tăiat răsufllarea :

— Oho ! E mare, nu glumă !

Nu era vorba, însă, numai de

dimensiuni. Sveltă, lungă, cu virful ascuţit şi ampenajul pieziş spre înapoi, racheta părea un lucru venit din altă lume, din lumea vitezelor uriaşe, nepămîntene. Armamentul s-a supus mişcărilor pricepute ale ostaşilor. Racheta a fost adusă în poziţie orizontală, pe un suport, aşa că am putut s-o studiem în toată liniştea. Şi am făcut-o cu emoţie şi plini de respect. minunaţi de perfecţiunea pe care a atins-o tehnica sovietică. După care ne-am tras la răcoare, la umbra copacilor şi am ascultat relatarea ofiţerului Bogomolov despre rachetele antiaeriene dirijate. Bogomolov, vechi artilerist, a comandat în anii Marelui Război pentru Apărarea Patriei o baterie de artilerie antiaeriană şi de aceea poate vorbi în cunoştinţă de cauză despre superioritatea nemăsurată a rachetelor antiaeriene faţă de artileria obişnuită.

— În timpul războiului se cereau în medie sute, iar uneori chiar mii de proiectile pentru a doborî un avion — şi-a amintit Bogomolov.

— E adevărat că în gara Varşovia-Vest bateria noastră a izbutit să doboare de la prima salvă un „J-88”, dar asta se întimpla rar. După război, mijloacele de atac din aer s-au perfecţionat mult. Iar acum avioanele zboară la înălţimi de peste 20.000 de metri, cu viteze de două şi chiar mai multe mii de kilometri pe oră. Artileria antiaeriană nu le mai sperie. De aceea cel mai sigur mijloc de apărare împotriva atacurilor aeriene sînt rachetele antiaeriene dirijate.

— De cîte rachete e nevoie pentru a doborî un avion ?

— Racheta îşi caută singură ţinta şi o ajunge din urmă. E un lucru verificat nu numai în poligon. Se ştie că avionul lui Powers a fost doborît cu o singură rachetă.

— De cît timp e nevoie după lansarea unei rachete pentru reîncărcarea instalaţiei şi lansarea rachetei următoare ?

— De foarte puţin timp. O să vă convingeţi îndată. Servanţii de sub comanda sergentului Kireakho tocmai se antrenează pentru încărcarea instalaţiei. Să mergem.

Şedinţa de pregătire era condusă de ofiţerul Utkin, comandantul de pluton. Ofiţerul a dat dar comanda şi a cronometrat executarea ei. Soldatul şofer Şust, a adus maşina de încărcare. Soldaţii Skitiba, Krikun, Braghineţ şi alţii şi-au ocupat posturile. A răsunit comanda şi racheta, aidoma unui uriaş trabuc argintiu, a alunecat pe instalaţia de lansare, a ajuns pînă la reazeme şi a incremenit în loc. După care Şust a dus mai la o parte maşina de încărcare şi racheta antiaeriană a început să-şi înalţe repede şi fără zgomot capul metalic.

— Racheta e gata de lansare ! — a raportat sergentul.

Reîncărcarea durase cîteva minute. Soldaţii executau

mişcări uimitor de precise. Simţeau că fiecare mişcare fusese îndelung studiată.

— Sînt ostaşi excelenţi — ne-a spus ofiţerul drept răspuns la lauda adresată ostaşilor. — Ceji mai mulţi din ei au şcoala medie. Kireakho, comandantul servanţilor, îşi cunoaşte îndatoririle pînă în cele mai mici amănunte, are grijă de subalterni dar în acelaşi timp e şi foarte exigent. De aceea toţi îl iubesc şi-l respectă. Iar ostaşii îşi fac datoria, cum se spune, nu de frică, ci din convingere. Soldatul Skitiba, de pildă, pînă să plece în armată a lucrat ca tractorist într-o brigadă de muncă comunistă. Devenind soldat, împreună cu alţi tovarăşi, a adresat tuturor membrilor de brigăzi şi colective de muncă comunistă astăzi ostaşi acest apel : „...devisa a învăţa, a munci şi a trăi în chip comunist trebuie să devină şi aici, în armată, un principiu de neclintit al nostru...”

— De unde se face, însă, propriu-zis dirijarea rachetelor ? — am întrebat.

— Vă arătăm îndată — ne-a spus ofiţerul.

Am intrat într-o încăpere îndundată de lumina uniformă a unor becuri fluorescente. În faţa pupitrului de comandă stăteau operatori care urmăreau indicaţiile aparatelor. În această încăpere sînt folosite cele mai noi realizări ale ştiinţei şi tehnicii: radioelectronica, automatică, instalaţii de calculat automate...

— Rachetiştii trebuie să posede vaste cunoştinţe, — ne-a spus ofiţerul Bogomolov de parcă ne-ar fi ghicit gîndurile. Şi ne-a condus în sălile de studii, înzestrate cu utilaj modern. În aceste săli şedinţele de pregătire sînt conduse de ofiţeri cu studii ingineresti superioare.

Supus disciplinei militare, timpul se scurgea şi el repede. Discul roşu al soarelui cobora spre zidul crenelat ce se zărea în depărtare. Sosise ora care în armată se numeşte timpul liber al ostaşului. Dinspre riu străbătea pînă la noi o melodie cîntată la acordeon, pe o estradă în aer liber se făceau pregătiri pentru proiectarea unui film. Iar într-un cort un grup de soldaţi se cufundase în studii.

Deodată, liniştea serii de vară a fost străpunsă de vuietul sirenei: alarmă. Într-o clipită totul s-a pus în mişcare. Soldaţii şi ofiţerii s-au năpustit la posturi.

— Dinspre nord-est se apropie o ţintă izolată — se auzi vestea.

— E un avion-ţintă — ne-a explicat Bogomolov.

— Pentru luptă ! — a comandat ofiţerul şi aproape în acelaşi timp i s-a raportat că subunitatea este gata de luptă.

Prelatele au dispărut ca prin farmec şi am văzut, aliniate, siluetele rachetelor antiaeriene.

Becurile de semnalizare şi ecranele indicatoarelor se şi aprinseseră, acele aparatelor prinseseră viaţă.

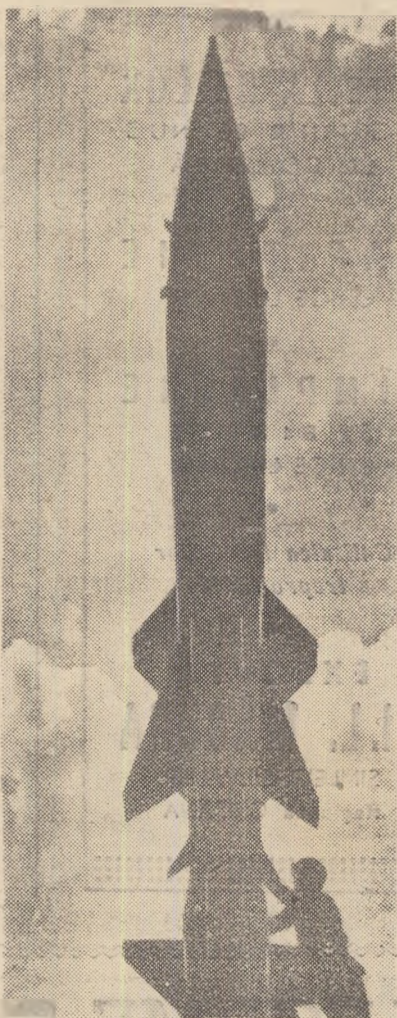
Apoi, pe poziţia de luptă totul incremeni. Comandantul subunităţii privea atent ecranul indicatorului. Un semn luminos — era ţinta !

Pe pupitru s-a aprins un bec : „Ţinta e urmărită”. Acum a fost prînsă de undele nevăzute ale locatorului. Avionul „inamicului” nimerise în raza de acţiune a aparatelor electronice şi maşinile de calculat au măsurat cu cea mai mare precizie coordonatele lui. Şi iată că a sosit şi clipa lansării. O văpaie purpurie învălui pînă la jumătate trupul prelung al rachetei. Văzduhul se cutremură de un vuiet puternic. Racheta se desprinsese şi se avîntă în văzduh cu o viteză ameţitoare.

Pe ecranul indicatorului se ivi un semn care se apropia vîrtiginos de ţintă. Deodată ţinta îşi schimbă direcţia. Avionul-ţintă făcea manevre încercînd să scape nevăţamat.

Dar toate eforturile i-au fost zadarnice. Nu există forţă care să poată abate racheta din drumul spre ţintă. Pe cerul întunecat izbucni un fulger de explozie : racheta antiaeriană dirijată atinsese ţinta şi o doborîse.

**Alexei Golikov,
Semion Fridleand**

„Ca un imens trabuc pe instalaţia de lansare.”